

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

VI. évfolyam 1. szám (6. Jahrgang Nr. 1.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1974 január 1.

25 éve folyik a Mindszenty-per



25 évvel ezelőtt tartóztatták le Rákosi Mátyás belügyminiszterének, Kádár Jánosnak parancsára Esztergomban Mindszenty József bíboros hercegprímást. 39 napos kegyetlen Andrásy-úti előkészítés után a rendszer életfogytiglani fegyházra ítélte. Azután 7 évet töltött el idegörlő fegyházi magánzárkában és valamivel egy évnél tovább volt háziőrizetben. 1956-ban a világraszóló októberi szabadságharc hőskatonái szabadították ki fogságából és diadalmenetben vitték fel a budai prímási palotába. Ide küldte neki XII. Pius pápa meleghangú táviratát, melyben örömét és háláját ezekkel a szavakkal fejezte ki:

«Amint nyolc évvel ezelőtt mélyen le-sújtotta atyai szívünket érseki székedről történt jogtalan eltávolításod, amely ellen főbb alkalommal, különösen a nyilvános konzisztoriumon erélyesen tiltakoztunk, úgy most a bensőséges vigasztalás érzésével tölt el kiszabadulásod híre, amelynek ebben a pillanatban az egész, hazáddal együttérző katolikus világ örvend.

Hálatelt szívvel mondunk köszönetet Istennek, hogy meghallgatta hívei szüntelen könyörgését és kegyelmével értékessé és ragyogóvá tette a te erényeidet, annyi Krisztusért elviselt szenvedés közt.»

XII. Pius pápa tehát a Mindszenty-ügy lényegének érseki székeről való eltávolítását tartotta, ami «a keresztény tanítás oltalmazásában és a vallás szent jogainak védelmében tanúsított bátorsága» miatt következett be. «Nem vádra és becstelenségre ad okot, hanem dicséretre, hiszen főpásztori hivatala éber gyakorlásának kell tulajdonítani azt, hogy kötelességének érezte bátor és rettenthetetlen szívvel ellenállni, amikor látta, hogy az Egyház szabadságát mindig jobban korlátozzák.» (XII. Pius levele a püspöki karhoz 1949 jan. 2.)

Szabadulását hősi áldozatához mért erényei természetfölötti megjutalmazásának lehet csak tekinteni. Ilyen feltűnő jeleket nem ad a Gondviselés hiába. És ezért meggyőződésünk, hogy most a 25. évfordulón bevetett kommunista fondorlatokkal sem születik meg a Mindszenty-perben a végső és perdöntő ítélet.

Mindszenty József bíborost fogadják magyar hívei Johannesburgban

VECSEY JÓZSEF

Herrn
Prof. Dr. Gajdány Aladár
Priesterseminar
7000 Chur 2

P.P.
5430 Wettingen 1

János pápa utópiája

Ezt a címet adta Giancarlo Zizola olasz olasz újságíró 491 oldalas könyvének, amely néhány héttel ezelőtt jelent meg Assisiban a Citadella kiadásában. Utópia megvalósíthatatlan elképzelést jelent. Morus Tamás írta ezzel a címmel az ideális államról és társadalomról szóló munkáját. Azóta gyakran használják ezt a kifejezést az elérhetetlen politikai illetve társadalmi elképzelésekről.

Zizola azonban János pápa utópiáját azok közé a történelmi elképzelések közé számítja, amelyek döntő fordulatot jelenthetnek a politikai életben. Nos, ez a döntő fordulat — a szerző szerint — 1962 október 25-én történt, amikor XXIII. János pápa a kubai krízis tetőpontján elmondta a

Vatikáni Rádióban emlékezetes beszédét.

Ebben felszólította a szemben álló hatalmak felelős vezetőit, kíméljék meg az emberiséget a pusztulástól, a háború rémétől és térjenek vissza a tárgyaló asztalhoz. A pápa mielőtt elmondta volna ezt a beszédet, elküldte a szöveget Moszkvába és Washingtonba. Megkérdezte az érdekelt feleket, van-e kifogásuk ellene? Mindkét fél vezetője jó néven vette a Vatikán megszólalását. A beszéd után Hruscsov visszarendelte a Kuba felé tartó 25 kereskedelmi hajót, amelyek közül néhány rövidtávú rakétát szállított a Kubán felépített támaszpontokra. A krízis onnan származott, hogy Kennedy elnök mintegy kilencven hadihajóval körülvárta a kubai vizeket, készülségi állapotot rendelt el és elhatározta, hogy a szovjet hajókat elfogja. Erre nem került sor, mert Hruscsov előbb visszarendelte azokat.

János pápa látta, hogy a béke érdekében történt közbelépését nemcsak a nyugati népek, hanem Moszkva is szívesen vette, elhatározta, hogy a keleti blokkal közelebbi kapcsolatot teremt. E célból igénybe vette Norman Cousins ateista, amerikai újságírót, a «Saturday Review» főszerkesztőjét, akit Keleten haladónak tartanak és Hruscsovval többször tárgyalt. A kubai krízis után, 1962 december 13-án Moszkvába érkezett és hosszabb megbeszélést folytatott Hruscsovval. Hruscsov kijelentette: «A pápa és én több kérdésben más véleményen lehetünk, de egyik vagyunk abban, hogy mindketten akarjuk a békét. A legfontosabb az, hogy éljünk és másokat is élni engedjünk. Minden nép élni akar. A mohamedánoknak, a zsidóknak és minden más vallásnak joga van az élethez. Amit XXIII. János pápa tett a békéért, közbelépése valóban humánus cselekedet volt, amire a történelem is emlékezni fog.»

A Kremlben lefolytatott beszélgetést Hruscsov és Cousins is viccekkel fűszerezték. Hruscsov közben kijelentette: «Az Egyház lelki dolgokkal foglalkozik, én meg a politikával. Majd hozzátette: a legfőbb vágya, hogy a Vatikánnal kapcsolatba lépjen. A beszélgetés végén Cousins

Hruscsov közreműködésével a következő pontokba foglalta össze a lényegét:

1. Oroszország kívánja a pápa közvetítését. Hruscsov ehhez hozzáteszi még, a közvetítés azonban ne szorítkozzék az utolsó pillanatra, amikor krízisről van szó, hanem a pápa vállalja az állandó munkát a békéért.
2. Hruscsov ragaszkodik hozzá, hogy magán úton kapcsolatba lépjen a Szentszékkal.
3. Hruscsov elismeri, hogy az Egyház tiszteletben tartja az állam és egyház különválasztásának az elvét.
4. Hruscsov elismeri, hogy az Egyház minden ember életének értékeit szolgálja és nem csupán a katolikusok iránt érdeklődik.
5. Hruscsov elismeri, hogy a pápa nagy bátoriságról tett tanúságot, amikor közbelépett, tudván azt is, hogy az Egyházban sok nehézséggel áll szemben, amiként Hruscsovnak is megvannak a maga problémái a Szovjetunióban. Hruscsov végezetül hozzátette még: «Azt hiszem, igaz, hogy a Pápával sok rokon vonásunk van, mert mindketten egyszerű családból származunk és fiatal korunkban megismertük a földmunkát, tudjuk, mennyi küzdelembe kerül míg a föld meghozza az élethez szükséges termést.» Cousins búcsúzóul megemlítette, hogy Hruscsov tehetne valamit az Egyház érdekében, amivel jelét adhatná jó akaratának. Pl. kiszabadíthatná Slipyj ukrán érseket, engedélyt adhatna a vallásos irodalom szabad terjesztésére. «Egyetértek — válaszolta Hruscsov — tanulmányozom a problémát. Ami pedig Slipyjt illeti, erre ez volt a diktátor válasza: «Emlékszem az ügyre, de már régóta nem foglalkozom vele. Pillanatnyilag azt sem tudom, hol van Slipyj.»

Cousins a Vatikánban

Hat nap múlva, 1962 december 19-én Cousins a Vatikánban átadta a Hruscsovval való beszélgetésről készült feljegyzéseket a Pápának. A Szentatya megjegyezte: «Az orosz csodálatos nép. Nem szabad elítélnünk, amiért nem tetszik nekünk politikai rendszere... Beszélünk kell velük. Mindig arra kell törekednünk, hogy a népet a jó odaláról közelítsük meg. Senkitől sem félek, amikor a békéről van szó. Ha Hruscsov ülne itt velem szemben, tőle sem félnék. Mindketten kis faluból származunk, egyszerű családból, megértenők egymást.» Hruscsov látva a Pápa messzeemenő jóindulatát, alkalomadtán üdvözlöt küldött a Pápának, amit a Szentatya szeretettel viszonzott. Cousins külön is hangoztatta a Pápa előtt, hogy a vörös diktátornak minden vágya, hogy a Nyugattal enyhítse a feszültséget.

A II. Vatikáni Zsinat első üléséről hazatért két orosz ortodox teológus-megfigyelő továbbította a Kremlbe a Pápa kívánóságát Slipyj érsek kiszabadítására. Néhány nap múltán, 1963 január 25-én este kilenc órakor a római szovjet nagykövet megkérte Fanfani miniszterelnököt, közölje Hruscsov üzenetét a Pápával. Az üze-

net aról szól, hogy Slipyj érsek szabad. Moszkvában várja, hogy Rómába utazzék. De ragaszkodott hozzá, hogy a Vatikán ne használja fel a Kreml megbocsátó jóakaratát Szovjet ellenes propagandára.

A Pápa Willebrands monsignorét küldte Moszkvába, hogy magával hozza az ukrán érseket, aki 18 évig tartó kényszermunkatáborból szabadult. A Moszkva-nevű hotelban drámai jelenet játszódott le a Vatikán küldöttje és az ukrán főpap között. Slipyj azt hitte, hogy szabadulása azt jelenti, hogy visszatérhet egyházmegyéjébe és átveheti érseki hivatalát. Erről azonban nem volt szó. Amikor hallotta, hogy Rómába kell távoznia és nem térhet többé vissza, elszótlanodott. Willebrands sürgette a döntést. Lejár a vizuma, vissza kell térnie, a pápa várja. A második nap vége felé a sokat szenvedett ukrán főpap összetört. Elfogadta a pápa meghívását és vonattal indultak Bécsbe. Innen Rómába, de hogy minden feltűnést elkerüljenek, a pápa személyi titkára, Capovilla monsignore eléjük utazott Orte-ba, a Róma előtti utolsó állomásra, ahol Slipyj és kísérelője kiszállt és autón folytatták útjukat Rómába. Február 10-én a Pápa fogadta Slipyjt. Beszélgetés közben térképet vett elő és megmutatta a Szentatyanak, hol vannak a Szovjetunióban munkatáborok és ő milyen táborokban raboskodott. Végül hozzátette: «Együtt voltak velem ott katolikusok és ortodoxok és úgy voltam velük, mint az ő püspökük.»

✱

János pápa biztató fénynek mondotta Slipyj kiszabadulását. Egy hónap múlva Hruscsov vejét: Adzsubeijt és annak feleségét, Radat magánkihallgatáson fogadta. A Kreml sürgette a kapcsolatokat a Vatikánnal. Elindultak Magyarországgal a tárgyalások. A Szentszék felvette a kapcsolatot Prágával, Varsóval. Engedmény-engedményt követett a Vatikán részéről. Moszkva azonban patika-mérlegre tett minden engedményt. Gondoskodott róla, hogy a tárgyalásokból és a püspöki kinevezésekből az érintett országok katolikus egyházának jelentősebb haszna ne származzék. A színpadot feldiszipette püspökökkel, de főpásztori működésüket a minimálisnál is kevesebbre szűkítette. Az Egyházat tovább sorvasztotta. Ezt azonban János pápa már nem érte meg. A kúria viszont, melynek nagy része határozottan ellenezte a pápa engedékenységet, látja, hogy a János pápa elindította keleti politika valóban utópiának bizonyul. Hruscsovnak azért volt szüksége rá, hogy kikeveredjék a Kelet-Nyugat közti feszültségből. Ez sok kárt okozott a kommunizmusnak. A feszültség idejében voltak a forradalmak, éleződtek az ellentétek, növekedtek a gazdasági nehézségek stb. Háborút nem mert indítani a Kreml. Elment azonban a háború széléig. Gondoljunk a berlini falra, a kubai krízisre. Ez utóbbit főleg arra szánta Hruscsov, hogy a fiatal Kennedyt tárgyalásra, és engedményekre kényszerítse. Az atomháború réme nem volt reális. A Kreml nem gondolt arra,

Romok

Azzal kell kezdenem, hogy én nem szeretek a föld alá menni. Itt — természetesen — nem arra a végső föld alá menésre gondolok, amikor az emberről kisütik, hogy legjobb férj, apa és rokon volt — ezt majd «odaát» ugyanis elbírálják illetékesek —, hanem arra gondolok, amikor élve megy az ember a föld alá és ki is akar a föld alól jönni.

Egy időben bánya mellett laktam és mindennap mehettem volna a bányát megtekinteni, de nem mentem le.

A múlt, a történelem, elmúlt emberek írott vagy faragott emlékei mindig élőként szóltak hozzám, és a régi épületek, omladozó várak, romok fantáziám első érintésére benépesültek azokkal, akik valamikor ott éltek és haltak, verekedtek, sirtak, vagy nevettek. Ha hozzávesszük ehhez még, hogy a történelemórán egyre tágabbra nyitogatták tétova szellemem ablakait, egyáltalán nem csodálatos vonzódásom azokhoz a romokhoz, melyek városunktól nem messze nézték a folyót Szent István óta és omladozó falaiból alig volt már valami. Egy zömök sarokpillér állt még és a templom hatszögletes hátsó fala, ahol a szentély lehetett, s ahol az oltár állt vala-

hogy 25 kereskedelmi hajóval és 42 középtávú rakétával háborút robbantson ki Kubánál. De a pszichózis jó volt arra, hogy a feszültségből az enyhülésbe kényszerítse a politikát. Ezzel Hruscsov feladata véget is ért a Kremlben. Nem sokkal után Brezsnyevék vették át az enyhülés továbbvitelét. Az Egyház viszont egyre rosszabb helyzetbe került. Milyen kár volt, hogy János pápa bizott Hruscsov liberálisan hangzó kijelentésében: élni és másokat élni hagyni! Nem gondolt arra, hogy a berlini fal építője és a magyar szabadságharc eltiprója mondta ezt, aki nem kevesebb, mint 10 ezer templomot csukattott be a Szovjetunióban. Sem a népeket sem a kereszténységet nem engedte élni, ha mást akartak, mint ő.

Decemberben a szovjet blokk kommunista pártjainak vezetői ideológiai értekezletet tartottak Moszkvában. Előtte néhány héttel a kommunista egyházpolitika irányítói értekeztek a Krim félszigeten és utána Pozsonyban. Kiadták az utasítást, hogy a vallással le kell számolni, mert ez változatlanul a kommunizmus engesztelhetetlen ellensége. A frontokat Keletről újra megmeregítik, mert így diktálja a kommunista stratégia. Ez a stratégia János pápa jóakarátú elképzeléseit is véglegesen utópiává, megvalósíthatatlan álommá tette, ami nem csinál történelmet.

FABIÁN KÁROLY

mikor. Itt-ott még kiugrott a föld alól a sáncok egyegy maradványa, mohos kövek és nagy, vörös téglák, amelyek aztán elfulladtak a meredek lejtők bokros szakadékaiban.

Ide jártunk mi «tanulni», ami inkább álmodozás volt, miközben félretett könyveink felett csókák repkedtek és vércsék visitottak. A csókák és vércsék örökbérletet szereztek valami régi jogon, tehát mi sem bántottuk őket, ehelyett mély tanakodásba merültünk a kincsek hollétét illetően.

A kincsek lehetőségét Tapanek Jóska vetette fel — abban az időben elsőosztályú barátom —, akinek értesülései korlátlanok voltak. Ha Jóska észrevette, hogy kincskereső hajlamom lekonyulóban van, azonnal előrángatott egy nagybácsit, vagy sógort, aki kapálás közben egész köcsög aranyat talált, vagy vastag aranyláncot, amelyen akkora gyémántok voltak, mint a kisborjú szeme... Igyekeztem egy kisborjút magam elé képzelni és úgy éreztem, azok a gyémántok elég nagyok lehettek.

Ezek után folytassuk a kincskereső felszerelésünk kiegészítését. Volt már rövidnyelű ásólapátunk, fogónk, csákányunk, kötélünk, csak még egyre vártunk, hogy robbantó anyagunk is legyen. Jóska apja ugyanis pályaoír volt, aki ködben olyan durranó holmit rakott a sínekre, amik óvatosságra figyelmeztették a mozdonyvezetőket. Jóska szerint ezekkel fel tudjuk robbantani, ha valami akadályra találunk. Végül megjött a köd is és barátom hozott három olyan cipőkenő doboz-forma holmit, amit óvatosan kezelt, mert szerinte ezek akár az egész várat szétvetnék.

Szép őszi nap volt. A romok közt aranyos fényben lengett az ökörnyál és a völgyben kúszó köd alatt nem a vonat robbogott, hanem Koppány lovasai, vagy esetleg Szokoli Mehemed Ali janicsárjai. A köd alatt minden lehetséges volt és köd felett az ormon is, ahol a romok között hozzáláttunk egy üreg kibővítéséhez.

Ez az üreg kanyarogva vezetett a föld alá. Helyenként elszűkült, aztán megint kibővült. Az alagút szorongatóan keskeny volt és — szerintem — kriptaszagú. Éppen csak hogy hason elfértünk egymás mögött. Időnként hátra kellett tolatni, hogy az ásásban egymást felváltssuk, mert odabent nem valami ózondús a levegő... Jóska egészen sápadt volt már az izgalomtól és inkább én dolgoztam elől, míg Jóska mögöttem hasált. Időnként megkérdezte:

— Na, mi van?

— Semmi. Valami edénycserepek...

— Nem kell még robbantani?

— Elég bűdös van itt anélkül is; lehet, hogy valami temető alatt vagyunk.

— Huh — nyögött Jóska — ne ijessz-gess!

— Nem lehetetlen...

Az alagút enyhén kanyarodott s a föld omlóssá vált. Amint az ásót belenyomtam az oldalába, ledőlt a föld, kis üreggé tárgult, s amint bevilágítottam, egy kutya, vagy róka csontváza igazolta a «kriptaszagot».

— Egy «csontváz» — mondtam hangzatosan, hiszen azt később is hozzátehetem, hogy rókacsontváz...

— Jaaj!... — sóhajtott barátom, aztán csend lett.

— Ne rémüldözz, csak rókáé.

Barátom nem válaszolt.

— Hallod?

Csend! Csend! Ordító csend!

Elfeketült előttem minden. Ha Jóska elájult, vagy mi történt vele — itt fulladok. Kétségbeesetten feszítettem lábam vállának, de meg sem mozdult.

— Jóska! — ordítottam és a halálfélelem dobogva hajszolta a szívem — Jóska!

De akkor már alig voltam magamnál. A fülemben mintha pergamen zörgött volna, hideg verejték szaladt a nyakamba és rúgtam és üvöltöttem:

— Jóska! Jóska! Jóska!...

És éreztem, hogy már nem rúgok senkit és valami motoszkálás kúszott kifelé. Én utána, mint a patkány... Nincs az a vakond, az a kétségbeesett ürge, aki így menekül a menyét elől.

A külső világosság egyre jobban körül-fogott, aztán... aztán kint voltunk. Sárgán és halálraváltan. És lélegzettünk! És csak ültünk, hogy meddig, nem tudom.

— Rosszul lettem... — suttogta barátom — nem is tudom...

Én nem szóltam semmit. Nem mozdult a nyelvem. Lélegzettem, az eget néztem, a szentély falait, a gót ablakok üregét és úgy éreztem, valahonnét színes, ólomkeretes üvegen sugárik be az örök Nap s áll az oltár és — igen — valahol énekelnek.

— Gyere!

És letérdeltünk ott, ahol valamikor oltár volt.

Aztán szóltanul mentünk hazafelé. A «robbanóanyagot» eldobtuk és Jóska csak később szólalt meg.

— Te, nem furcsa, letérdeltem én is és keresztet is vetettem, mint te, pedig én kálomista vagyok?...

— Egy akol és egy Pásztor — jutott eszembe —, egyébként, amikor ez a templom épült, a te őseid is ott térdepeltek.

— Hát ez igaz — gondolkodott el barátom, de nekem azóta is sokszor eszembe jutott, hogy halálfélelem és szív haldokló dörömbölése kell ahhoz, hogy egymás mellé térdepeljünk?...

FEKETE ISTVÁN

Új népesedési politika — abortusz rendelet marad

Ezelőtt két évvel említette az egyik Svájcban működő olasz lelkész, akinek 2,500 olasz vendégmunkás híve van, hogy mily nagy náluk a gyermekáldás: 600 hat éven aluli gyermek van hívei körzetében! Szinte még mesének is túl szépnek tűnik fel ez a híradás a mai gyermekellenes világban.

Valamikor, ezelőtt száz évvel, egészen az első világháborúig Magyarországon is oly bőven termelt a nép életfája, mint az olaszoké. A falvak iskolái telve voltak gyermekekkel, szinte alig tudtak nekik helyet szorítani. Ma elnéptelenedtek a magyar iskolák. Az elemi iskolások száma 6-14 éves korig 1962-től 1972-ig 400.000-rel fogyott. Míg ezelőtt 20 évvel 122.000 volt a tényleges szaporodás országos viszonylatban, ez a szám 1962-ben 22 ezerre csökkent s 1972-ben is csak 34 ezerre emelkedett. Mindez természetesen nem véletlen műve, hanem a már annyiszor vitatott, hirhedt abortusz rendelet következménye, mely szinte korlátlan lehetőséget nyújt a fejlődő magyar élet kiirtására, pusztítására. Az első és második világháború, melyekbe Magyarország is belesodródott, nem oltott ki annyi magyar életet, mint a Kádár uralom abortuszrendellete. E tény megállapításánál egy másik János jut eszünkbe, Szapolyai János s ennek «öldöklő százada», aki vazallus urát, hadaival együtt magyar vérben gázoló, magyar irtó II. Szulejmán szultánt «nemzeti nagylétünk nagy temetőjének» színhelyén, Mohács mezején kézcsókkal üdvözölte.

Ma már azonban hivatalos helyen is belátják, kénytelenek belátni a katasztrófát, melyet előidézték, mely ma már a nemzeti lét és nem-lét problémájává lett s a lassú, de biztos biológiai elsorvadás rémét vetíti a nemzet lelkiismerete elé. Az ország sorsát intézőknek tehát valamit tennie kellett, hogy a visszás helyzeten valamelyest segítve legyen.

Új népesedési politika

A magyarországi minisztertanács — mint a News From Hungary 1973 novemberi számában értesít — «átfogó intézkedésekkel kívánja a népszaporulatot növelni», mert társadalmi méretekben a természetes reprodukció ma már nem lehetséges. Jelenleg a családi átlag két gyerek, pontosabban 1,87, ami csak abban az esetben biztosítaná a népi állomány stagnálását (!), ha a gyerekek a szülők elhalálzásáig életben maradnának, vagyha minden hatodik családban három gyermek volna az elhalt fiatalok pótlására. A kormány a 16-17 ezrelékes szaporulatot (élve születést) tűzte ki célul, ami 2.4-2.5 gyereket tételez fel családonként, de belekalkulálva az elhalálzásokat, a három gyerekes család az ideális», — mondják ők.

Milyen intézkedések történtek most már a helyzet javítására?

A minisztertanács 1973 okt. 11.-i határozatával felemeli a családi pótlékot és a gyermekgondozási segélyt, az abortusz engedélyezését megszigorítja s felvilágosító előadásokkal akarja az ifjúságot a szekszuális életre előkészíteni.

További kilátásba helyezett kedvezmények: 1974 jan. 1-től az eddigi 1100 forint helyett az anyasági segély és babakelengye juttatás 2500 forint lesz, melyet kivétel nélkül minden dolgozó, vagy nem dolgozó asszony megkap.

A gyermekgondozási segély az első gyerek után 800, a második után 900, a harmadik és a többi gyerek után 1000 forint lesz havonta az eddigi 650 forint helyett, de a termelőszövetkezeti tagok minden kategóriában 100 forinttal kevesebbet kapnak (miért? — kérdezzük mi).

A dolgozó anyáknak a szülést megelőzően és követően egy évig korlátlanul fizethető a táppénz; a gyerekek 1-3 éves kor között évi 60, 3-6 éves korukban 30, ha magános, akkor is hatvan forint napi táppénz jár.

Anyák, vagy magános (elvált, özvegy) apák gyermekük 14 éves koráig változatlanul igényelhetik a havi egynapos fizetés nélküli háztartási szabadságot. Mellette azonban és a rendes szabadságon felül egy gyerek esetében két, két gyerek esetében öt, három vagy több gyermek esetében évenként kilencnapit fizetett szabadság jár.

A rendelet ezután az abortuszok megszigorításáról beszél. Miben áll ez a megszigorítás?

Elsősorban azt akarják elérni, hogy a nem kívánt terhességet inkább megelőzzék, mint megszakítsák.

Továbbá hatósági jogkörrel bíró háromtagú bizottságokat hoznak létre, melyek rendeletileg meghatározott szempontok figyelembevételével egyéni mérlegeléssel döntenek a terhesség megszakítása kérdésében.

Mikor lehet az abortuszt — minden szigorítás ellenére — mégis végrehajtani?

1. Ha azt a szülőknél, vagy a születendő gyermeknél egészségügyi okok orvosiilag indokolják.

2. Ha a nő nem él házasságban, vagy külön él.

3. Ha a terhesség erőszakoskodás következménye.

4. Ha a terhes asszonynak, illetve férjének nincs saját-tulajdonban lévő lakása vagy bérlakása.

5. Ha három vagy több gyermeke van, illetve szülése volt (spontán vetélés, művi megszakítás, méhen kívüli terhesség).

6. Ha 40 éves, vagy idősebb. Ezt a korhatárt 1978-ban 35 évre szálítják le.

7. A rendelet egyéni mérlegelés alapján akkor is lehetőséget ad a terhesség megszakítására, ha a férj tartós sorkatonai, vagy «különleges» katonai szolgálatot teljesít, vagy ha a terhesség megszakítását

szociális indokok (alkoholizmus, elmebaj, stb.) nyomtatékosan követeli. Egyéb intézkedések:

A járási, városi, megyei-városi és fővárosi bizottságok döntéseit a megyei székelyeken és a fővárosban kinevezett öttagú bizottsághoz meg lehet fellebbezni. Minden bizottság élén orvos áll.

Az engedélyezett terhesség-megszakítást csak meghatározott időtartamig és fekvőbeteg intézetben (kórházban) lehet végrehajtani, legalább kétnapi betegállomány biztosításával. A térítési díj 600-1000 forint. Ajándékot az orvos nem fogadhat el.

A kormányzat bővíti a többgyermekes családok üdülési lehetőségeit. Beutalásokkal őket kell előnyben részesíteni. A lakásjuttatásnál is ők és a fiatal házások részesülnek előnyben. Elősegítik a családtervezést, a házások akkor gondoljanak utódokra, amikor a szükséges feltételek biztosítottak. Növelik a fogamzásgátló szerek termelését. A házassulni szándékozók ezentúl tanácsadási kurzusokon kötelesek résztvenni; az ifjúság egészségügyi, biológiai és etikai ismereteit bővítik; az iskolákban bevezetik a szex-oktatást.

Idáig szól az átfogó intézkedésként be- rangozott népesség-mentő rendelet. Hogy fog-e ez a rendelkezés a népszaporulatot lendíteni, majd a közeljövő megmutatja. Mi azonban komolyan kételkedünk abban, hogy a népesedésben lényeges változás következne be. A vazallus gondolkodás és a renDELETEHÉZ fűzött várakozás kitűnik egyébként a Népszabadság kommentátorának, Szabó Lászlónak az okt. 14.-i számában közölt szavaiból: Minden nő kizárólagos joga változatlanul, hogy edöntse, «kíván-e az adott esetben gyermeket szülni, vagy sem»... «Ezt a jogot senki sem vonja kétségbe! De a társadalomnak is joga, kötelessége, hogy idejében gondoljon a jövőre». Majd hozzát teszi, hogy a 3 gyermek egy családban - jelszóval «nemholmi nacionalista nagy magyar álmok fogamzódtak népesedéspolitikai célunkká: demografiai helyzetünk parancsolja ezt!» Vagyis: a magyarság mondjon le eleve arról, hogy felemelkedhessen és nagygyá lehessen, sorsa: a kismagyar gondolkodásban determinált törpe nemzet vazallus sorsa kell maradjon továbbra is.

Mi azonban kérdezzük: e komplikált tüneti kezelés és annyi kibuvóra alkalmat adó rendelkezés helyett nem lett volna-e egyszerűbb minden bajnak, nemzeveszejtésnek alapokát az abortuszrendelertet megszüntetni? A nemzet testét mérgező, pusztító abortusz-kelevény káros hatása csak kioperálással szüntethető meg. A sokféle felvilágosítás helyett pedig mennyivel hasznosabb s eredményesebb eljárás lenne az ifjúság vallásos nevelése, a törvényileg ugyan biztosított, de a kommunista taktikával megakadályozott hitoktatás lehetővé tétele! A keresztény etika alapján álló házások és ifjúság megbecsülné a gyermeket, mint Isten áldását és felnevelné mint a nemzet jövőjének egyetlen biztosítékát és szent zálogát.

«...a lélek útközben lemaradt!»

Az ember gyakran olvassa, vagy hallja azt az anekdotát, melynek gyökerei egy, a brazil őserdőben végzett expedíciós utazásra nyúlnak vissza. A történet egy nyughatatlan kutatóról szól, amint az Amazon folyó vidékét járja s a kíváncsisága, meg tudásszomja egyre csak hajtja előre a trópusi melegben. Egy napon azonban bennszülött teherhordói megálltak és ke-reken kijelentették, hogy ők pedig egy tapodtat sem mennek tovább, mert lelkük útközben valahol lemaradt. Márpedig ők így nem tudják hordozni a poggyászt, meg kell várniok, amíg a lelkük utoléri őket.

Hogy ez megtörtént-e valóban, vagy csak olyan felekezeti nagymondás, mint amit százával találunk a vadászok-halászok szótárában, — ki tudná megmondani? Meg kell viszont hagyni, hogy nagyon találóan jellemzi sok ember, az egész fehér faj mai állapotát. Egész élete a hajszában telik el, létének egyetlen célja a több termelés és fogyasztás s nem is gondol arra, hogy a materiális javakra szükség van ugyan, de az élet tulajdonképpen lelki javakra épül, s náluk nélkül előbb, utóbb csődbe kerül. Éppen mert a lélek valahol lemaradt, valahol az országút szélén a fejlődés nagy iramában.

Egy példa erre a mindenkit érintő és érdeklő olajválság. Az emberiség kapott egy meglehetősen kényelmes energia-forrást. Az ipar, a közlekedés, a háztartások jó része erre sietve áttért, vagy egyszerűen rá épült erre a minden problémát könnyen verő megoldásra. De jött a magas politika, kezébe vette az ügyet és zsarolásra használja fel ennek a mesterségesen kitenyészett, magasfokú civilizációnak a kényszerhelyzetét: az olajtól való függőségét. Az ember elvakultságában felépített egy civilizációt, akárcsak a bábeli torony építői, de Isten itt semmi szerepet sem kapott. Nem csodára, Isten közvetlen beavatkozására gondolunk itt, hanem igazlelkű hívő emberek tevékenységére, mellyel a Teremtő jótékonyan befolyásolja és jó felé irányítja az emberiség sorsát. A fejlett civilizáció áldásait élvező emberben fellépő önelégültség elpusztítja az istenhitét s vele együtt mindazt, amit mi egyszerűen a szív kultúrájának nevezünk. S ez ma a mi tragédiánk. Az istenhit nemcsak az egyszerű emberből veszik ki, hanem a népek vezetőinek, államférfiaknak, politikusoknak a lelkéből is, azzal a végzetessé válható következménnyel, hogy az emberiség sorsát nem becsületes felelősségtudat, jóindulat, igazságosság és szeretet irányítja, hanem önzés, gyilkos gyűlölet, politikai fondorlatok és zsarolás, melyek pusztító hatású gyümölcsei előbb, vagy utóbb, de biztosan megérnek. Tudatában vagyunk-e, hogy ez mit jelent az atombomba korában?!

Ide kívánczik példának a szovjetmegszállta hazánk erkölcsi állapota is. A legújabb statisztikai adatok szerint odahaza is évről évre nő az elkövetett bűncselekmények száma, különösen az ifjúság kö-

rében. E hivatalos kimutatásnak azért is kell nagy figyelmet szentelnünk, mert tudjuk, hosszú éveken keresztül az újságok soha nem közöltek ilye nhireket, mintha «épülő boldog szocialista hazánkban» ilyesmi elő sem fordulna. Később azonban, amikor ez az álszemérmes hallgatás egyenesen nevetségessé vált és a hatóságok mindig nehezebben birkóznak meg a bűncselekmények özönével, felhagytak a struccpolitikával, de azzal védekeztek, hogy a bűnözés a kapitalista társadalom sajátos terméke, nálunk pedig: a letűnt kapitalista világ visszamaradt csökevénye. Alapja és oka a magántulajdon. Mihelyt megvalósul a szocializmus, vagyis eltűnik a magántulajdon, vele együtt magától megszűnik a bűnözés is. Igen, ez egy eredeti marxi tanítás. De a jó magyar honpolgárok másképp gondolkodnak. Az otthoni dolgozó ember nem tartja erkölcsösnek azt a rendszert, amely őt végeredményben minimális bérért dolgoztatja, vagyis kizsákmányolja s ahol az államkapitalizmus nyújtotta előnyöket csak egyes párt-mandarinok élvezhetik. Nem tartja erkölcsösnek azt a rendszert, amely szocialista erkölcsöt csak az alattvalóitól követel meg, a hatalom birtokosai számára viszont minden meg van engedve. Az elmúlt évtizedek eseményei, a magántulajdon elrablása, titkos és kirakat-perek, elhurcolások és kivégzések, börtönök és internálótáborok mind emellett tanúsodnak. Ki járt elől rossz példával a bűnözés terén? Maga az otthoni rendszer. Az a rendszer, amely gyilkos gyűlölettel írja ki az emberek lelkéből az istenhitét és a ráépülő keresztény lelkiiséget, és amely gyilkos gyűlölettel veti börtönbe államellenes összeesküvés hazug vádjával azokat a papokat, akik az istenhit köveit rakják le fiatal lelkekbe, amire építeni lehet földi életet és örökkévalóságot.

Hogy istenhit nélkül mivé lesz az ember, azt láttuk a múltban és bizonyítják ma a statisztikai adatok. Szegény magyar fiatalok! Fiatalság lelki élet, magasabb emberi ideálok, felfelé húzó célok nélkül!

De a lemaradt lelkű indiánok esete intő példa a ma élő keresztények számára is. A világ, amelyben élünk, de maga az élet is állandó fejlődésben van, és senki sem nézheti az ezzel kapcsolatban felmerülő problémákat ölbetett kézzel. Rá is vonatkozik, hogy képezze magát szellemileg, de elsősorban a lelkiiségét, krisztusi gondolkodását. Ha kell, példákat is tudunk erre felhozni. Itt van mindjárt a magzatelhajtás minden oldalról megbolygatott kérdése, magatartásunk a művi vételést engedélyező, vagy tervbevett engedélyező állami törvényekkel szemben. Természetes, hogy minden épelméjű és Isten kinyilatkoztatott törvényét tiszteletben tartó keresztény ember elutasítja a meg-nem-született életek elpusztításának még a gondolatát is. Hogy éppen a nyugati (keresztény?) kultúrállamok választják az állítólagos túlnépesedés ellen e legkeményebb

megoldást, holott a fogamzásgátló szerek használata következtében a népszaporulat máris harmadára csökkent, ez jellemző körükre. De itt nem elegendő a botránkozás, az utcai tüntető fölvonulás, mert ezzel nem érünk el semmit, legalábbis nem sokat. A keresztény ember kötelessége most az, hogy harcoljon az örökbefogadás megkönnyítéséért, küzdjön a törvénytelenül születettek életét megnehezítő előítéletek ellen, meg az életet adó anyák érdekében, hogy ne legyen anyagi vagy erkölcsi kényszer, amely abortusra kényszeríti őket. Pusztá tiltakozással, elavult nézetekkel nem állhatjuk meg helyünket sem ma, sem a jövőben.

Egy másik komoly probléma ma az életterünk megmérgezése. A felháborodás ez esetben még gytrább megoldás, mint az elsónél. Törvények vannak készülöben az emberi lélettér védelmére. De mit ér mindez, ha bennünk nem alakul ki megfelelő lelkiület, olyanféle, mint Asszisi Szt. Ferencé, aki minden dologban Isten teremtményét, tehát egy testvért látott, hogy ennek megfelelően is bánjon vele. A folyók, vizek, levegő, növények és kiveszőben lévő állatfajok védelme csak akkor lesz biztosítva, ha az ember, és elsősorban a keresztény ember érzi a felelősséget velük, mint Isten teremtményével szemben is. Ennek átélése és gyakorlatba ültetése viszont megintcsak a szív kultúráján áll, vagy bukik.

Elavult nézetekkel, meg életfelfogással nem állhatjuk meg helyünket abban a világban, amelybe Isten helyezett bennünket, keresztényeket, hogy Őt képviseljük. Ez a cikk éppen azt akarja elérni, hogy meglássuk emberi világunk hiányosságait, problémáit, most az új esztendő első heteiben, amikor talán számtalan terv, gondolat s remény rügyezik fel bennünk. A keresztény ember legfontosabb programja azonban: lelket vinni egy lelketlen világba, — ahogy az Úr Krisztus mondta: «Ti vagytok a világ világossága! Ti vagytok a föld sója! Ha már a só is elveszti ízét, ugyan mivel sózzák meg?» Mi lesz ebből a világból a keresztény emberek hite, optimizmusa és lelki kultúrája nélkül?

Emberi világunk tragédiája mindig az volt, hogy amikor a civilizálódás óriás léptekkel ment előre, a lélek valahol lemaradt belőle. A keresztény ember életfeladata pedig mindig is az volt, (nem ahogyan sokan kívánják manapság, hogy a kereszténység alakuljon a kor divatja és szájíze szerint, hanem) hogy a maga lelkiiségével egészséges új életet és lelket vigyen a világba.

MEGYESI ANDRÁS

A S Z Í V

Katolikus Világnézeti Tájékoztató

több mint félévszázada világosságot gyűjt a lelkekben, melegséget sugároz az otthonokba, magyar öntudatot visz az életbe. Rendelje meg! Olvassa! Terjessze!

Cím: 76 Locust Avenue, Yonkers, N. Y., 10701, U. S. A.

Beszélgetés P. Cser-Palkovits Istvánnal

P. Cser-Palkovits István jezsuitával folytatott beszélgetésünk utolsó részletét közöljük mostani számunkban. Amint Olvasóink emlékeznek, P. Cser-Palkovits a külföldön található Szent Imre emlékek és ereklyék felkutatásával foglalkozik s előző két számunkban ismertette kutatásai eredményét Olaszországban, Ausztriában és Svájcban. Természetesen kérdéseket intéztünk hozzá arról is, milyen emlékei vannak a Liliomos Királyfinak Németországban és Európa más országaiban. Első kérdésünkre, hogy híres zárandokhelyeken talált-e Szent Imre ereklyét vagy emléket, P. Cser-Palkovits így válaszolt:

P. Cser-Palkovits: Jó, hogy szóba kerülnek a zárandokhelyek, mivel az előző beszélgetésünkben éppen Mariazell Szent Imre emlékeiről nem tettem említést, mikor az ausztriai emlékeket emlegettük.

Középeurópa legnagyobb búcsújáróhelyén, a 700 éves múltú s magyar történelmi levegőt árasztó Mária-cellben magyar szentek kápolnái is épültek. A szt. István és szt. László tiszteletére létesült mellék-kápolnák sorában a harmadik magyar kápolna szt. Imre emlékét és tiszteletét őrzi. 1670-ben állíttatta az akkori mosoni főispán, gr. Draskovich Miklós. Az oltárt az osztrák barokk festészet egyik mestere, Josef von Molk festette, 1777-ben, aki magyaországi munkáiról is ismeretes (zala-vári apátsági templom).

Az 1930-i Szent Imre-jubileumot követő egyik esztendőben, 1934-ben nagy küldöttség zárandokolt dr. Serédi Jusztinián bíboros, esztergomi érsek vezetésével és dr. Breyer István és Grösz József püspökök kíséretében Mária-cellbe hálából a jubileumi év kegyelmi sikeréért és ott egy szép-művű, ezüst szt. Imre-szobrot ajánlott fel a bazilika kincstára számára.

Életünk: Bizonyára maradtak a Szent Királyfival kapcsolatos emlékek Bajorországban, ahol Szent István többször is megfordult. Gondolom, Bambergét lehet itt első helyen említeni, amelyet Szent István sógora, Szent Henrik egyházmegyei központnak választott ki.

P. Cser-Palkovits: A bajorországi Bamberg dómja a németalföldi román stílus egyik legkiválóbb építészeti emléke, amelynek alapját szt. István király sógora, szt. Henrik, németrómai császár vetette meg. A székesegyház ereklyéiről egy, 1509-ben készült összeírás szerint a többi közt nagy tiszteletben tartották szt. István király és szt. Imre ereklyéit is.

Ugyancsak a bajor Passau magyar szempontból nemcsak az ott nagy valószínűséggel Gizella sírjának tekinthető emléke miatt vonzotta már a középkorban az odazárandokló magyarokat, hanem azért is, mert székesegyháza még a 14. században, valószínűen Nagy Lajos ajándékaként megkapta szt. Imrének karalakú, arany

vagy aranyozott tartóba foglalt kézcsontját («ain arm vergold Herzog Heinrichs von Ungarn») — és egy másik, monstrancia-alakú díszes foglalatban őrzött ereklyét («item ain Monstranzen mit s. Heinrichs Herzogs zu Ungern Heiltum») — így a passauai egyház régi inventáriumára.

Hohenlohe György passauai püspök 1387-ben az esztergomi érsekségre emelkedve, a karereklyét magával vitte Magyarországra, de Albert király 1439-ben visszajuttatta azt a passauai dómnak. Az ereklyét egy ottani, 1776-ban írott leltár még megemlíti.

Rader Mátyás német történész 1628-ban kiadott műve (Bavaria Sancta) egy rézmetszetet közöl, amelyen az első magyar királyi család látható: jobbról Gizella királyné áll, jobb kezét egy templommodell kupolájára teszi, baljával alamizsnát ad. A kép baloldala szt. István koronás alakját mutatja, mellette a gyermek Imre áll, fején hercegi főveg, s ruhájára palást borul. Fölöttük angyal tartja a bajor és magyar címet.

Életünk: Feltehetően van ereklyéje vagy más emléke Szent Imrének Aachenban, ahová a középkorban Magyarországból rendszeresen érkeztek zárandokok és ahol Nagy Lajos királyunk magyar kápolnát építtetett.

P. Cser-Palkovits: Az aacheni dóm a maga középkori román, majd csúcsíves részeivel és a császárkápolnával a németrómai császári birodalom egyik nagy múltú emléke. A templom kincstárának és ereklyegyűjteményének értékét a három «szentkirálynak»: István, László és Imre ereklyéit magukba foglaló díszes relikviáriumok is emelték, amelyeket Nagy Lajos királyunk az 1367-ben, az ő tiszteletükre, a dómhoz épített kápolnának ajándékozott. (A szentélyt egyébként is értékes adományokkal gazdagította, amelyek közül fennmaradt a három művészi Mária-kép, ezüst gyertya- és ereklyetartók és két magyar címer.) — Batthyány Károly tábornagy, Mária Terézia belgiumi helytartója, 1767-ben barokk stílusban újította meg a kápolnát és az említett szentek nagyméretű szobrait helyeztette el benne. A kápolna legutóbbi restaurálása 1929-ben történt. A dóm káptalanja a hazai Szent Imre-jubileumi ünnepekre (1930) kikölcsonozta az ott őrzött szt. Imre ereklyét díszes tartójával együtt, amelyet aranyozott ezüsből, zománcos diszítéssel készített el az erdélyi magyar ötvösművészet egyik kiváló mestere.

Életünk: Vannak-e Szent Imrét ábrázoló képek és szobrok a németországi templomokban?

NÉPEM, HA ÉLNI AKARSZ, TISZTA IFJÚSÁGOD LEGYEN...!

(Prohászka Ottokár gondolataiból)

Isten a magyar nép elé nemcsak egy szent királyt, hanem egy szent ifjút is állított. A szent király az országra emlékeztet, amelyben szent a törvény, szent a kormány, szent az igazság; de a szent ifjú a szent családra utal: nem a názáretire, hanem az első, Árpád-véréből való királyi családra. Családokból áll az ország s a gyermek a család virága; a szent család az ország boldogságának föltétele.

Valóban csodálatos dolog, hogy amint az első ember az országban a király s első család a királyi család, a legelső királyi családnak első gyermeke, a nemzet első fia, egy szűzies ifjú, szent Imre herceg. Isten adta, hogy a többi is ilyen legyen. Szent Imre azt hirdeti: népem, ha élni akarsz, tiszta ifjúságod legyen! Ha folyik ereidben a magyar vér, akkor az tiszta, szűzi vér legyen; nézd az első magyar ifjút! S az Isten azt a gondolatot a majdan törekvő nép szívébe bele akarta véteni azzal is, hogy szent Imre még a házasságban is megővta szűzességét. De hisz akkor magva szakadt István családjának? s nem lesz, ki a trónon Imrét kövesse?... Félre, emberi gondolatok! Szent Imre hivatása más: ő eszményt hirdet, példája kihat századokra s nemzetének nagyobb szolgálatot tesz, ha az erény uralmát benne biztosítja, mintha a maga arasznyi uralmával boldogítja.

Eszményt keres, sürget mindenki, az eszmények pusztulását siratja a hazafi. De ne használjunk üres szavakat, mert az eszmények ragyogó lárvák a keresztény hit és erkölcs tartalma nélkül. Ne eszményeket csak, hanem szenteket keressetek, ne eszményekhez, hanem szentekhez vezessétek fiaitokat. A szentek erényében megtestesült eszményeket megértik és megszeretik. Hit, remény, szeretet nélkül néznek a század fiai a kétes jövőbe; a szabadság, amely éltethette volna vallásosságukat, elpusztította ezt... Isten azonban gondoskodott rólunk; Ő tűzte elénk az eleven ideálokat. Nevelni, menteni, lelkesíteni akartok? Rajta, járuljunk mindnyájan ifjúságunk Istenéhez és hitéhez, való eszmények csak e talajon nőnek. (Osszegyűjtött Munkái, XII. köt. 110-111. old.)

P. Cser-Palkovits: Szentünk külföldi ábrázolásai között meg kell említenünk a müncheni Grafikus Gyűjtemény egyik fametszetét a 15. századból. A képen atyjával együtt páncéltözetben, fiatalos erőben lép elénk, vállán palást, fején hercegi kalap, jobbját egy kardra helyezi és balkezében tartja az önmegtartóztató életére utaló jelképet: a liliomot. Szt. Istvánnak fegyveres küzdelmei adták egykorú művészeknek a fegyverzetben való ábrázolás gondolatát. Mivel fia majd minden útjára elkísérte és reá a kormányzás és honvédelem feladatai vártak, került Imre is a fametszetre a hadviselő öltözkéiben — talán éppen a hazai festők hatása alatt, akik a 13. századtól kezdve még templomokban is szívesen örökítették meg a jogait és vallása érdekeit még fegyverrel is védő uralkodót.

Életünk: Az európai búcsújáráhelyek közül leginkább Fatimával nőtt össze — ha szabad ezt a kifejezést használnunk — az emigráns magyarság. A Magyar Keresztút végén áll a Szent István-kápolna s ebben a magyar szentek színes üvegei.

P. Cser-Palkovits: A portugál nemzeti búcsújáráhelynek, Fatimának különleges magyar színt kölcsönöz a bazilika háromméteres, márványból faragott szt. István-szobra, s a főleg az amerikai katolikus magyarság áldozatkészségéből felállított magyar felírású keresztút; a higgadtan modern kiképzésű stációfűlkék sora után, a dombon emelkedő kápolnát pedig a Magyarok Nagyasszonya szentkoronás márványszobrán kívül 11 üvegablak harmónikus színhatású, magyar szenteket mutató képsora díszíti és teszi az ott végzett ima perceit még felejthetlenebbé. A színes üvegablakok kardonjait a Rómában élő papművész, Prokop Péter, lapunk állandó munkatársa készítette.

Hit és Haza: ez a két tartalmi jegye a magyar szent eszményi képének, a jövődő magyar király ideáljának, szent Imre történelmi alakjának. A külföldön fellelhető emlékek is ezt mondják el róla, középkori és újabb művészek a maguk formanyelvén ezt érzékeltetik, ez szól a neki szentelt oltárok képeiről, falfestményekről és kódexek miniatúráiról, szobrokról és finomművű ereklyetartóiról.

Rövid ideig élt, de földi létének útja együtthalad szent atyjáéval és mindenkor embere számára nagy erkölcsi magasságba emelkedik. Ezért lett emléke a mai napig is teljesjogú s fénylő eszménye a romlatlan és istenhívő magyar ifjúságnak.

Életünk: Hálásan köszönjük P. Cser-Palkovits Istvánnak ezeket az értékes beszélgetéseket.

Táncol a fiatalság

(Californiai naplórészlet)

Tegnap este a hallgatók tánc-estet rendeztek az egyetem nagy éttermében, melyből erre az alkalomra kihordták az asztalokat, székeket. A sivár, dísztelen terem egyik végében helyezték el a jazz band emelvényét. Este nyolc óra után gyülekeztek a fiatalok. Néztük őket.

Fiúk-lányok kivétel nélkül hanyagul öltözöttek, kopottak, sőt itt-ott piszkosak voltak. Rendes öltözetet, nyakkendőt, tiszta cipőt még mutatóban sem lehetett látni.

A fiúk nadrág felett lógó ingben, gyűrött, mezítlábas szandálban, rojtosszélű nadrágban jelentek meg, vállig érő zsiros hajjal, bajusszal-szakállal, külsejükkel is tüntetve az avult polgári világ maradi elvei ellen... Ugyanígy a lányok is. Legtöbbjük feszes nadrágot viselt, a mininél is rövidebbet. Harisnya természetesen nem volt a lábukon, mindössze csak félretaposott sarkú tonacipő-féle. Kócos hajuk kibontva, zsirosan, ápolatlanul lobogott, arcuk és szemük környéke vastagon kifestve.

A jazz-zenekar tagjai is hosszúhajú, szakállas hipik voltak. Verték fő-hangszerüket, a háromféle dobot. A közepre helyezett mikrofon a halk hangot is bővbőlve, torzítva adta vissza. A teremben félhomály, sőt sötét uralkodott. Ez kötelező kelléke a «hangulat»-nak és a «hangulat» velejáráinak.

Tíz órakor már javában állt a bál. A félhomályban összezsúfolva táncolt, illetve vonaglott az egyetem ifjúsága. Valójában nem is volt az tánc, nyomát sem mutatta ritmusnak és szépségnek. Idétlen, groteszk mozdulatokkal, a neki aktust utánozó vonaglásokkal rángatóztak a fiatal fiú- és leánytestek. Arcukon valami extatikusan torz fintor ült. Nem mosoly, nem fiatalos jókedv tükre volt az, hanem a «danse macabre» szinte félelmetes halálmaszka. Egy újtájtévesztett generáció ijesztő larva-arcát viselték ezek a sajnálatraméltó fiatalok, a tömeghisztéria egyformává gyúrta őket: kifejezéstelen arccal, üres tekintettel rángatóztak és dobálták magukat, szinte epileptikus önkívületben.

Sok mindent láttunk már másfél évtizedes amerikai életünk alatt, de mégis megdöbbenve bámultuk ezt a soha nem látott, apokaliptikus képet. Feleséggel szólunk egymáshoz, de hangunkat teljesen elnyelte a pokoli zenebona, a jazzband alvilági hangorkánja.

Mert infernális volt. Szörnyű. A recsegő dobpergést, a fülsiketítő jazz-trombitaszót és a «zenészek» artikulatlan beleordítását a hangszerek játékába tisztersére felfokozta az elektromos hangszóró. Idegrázóan tépte füleinket ez a kaotikus hangzavar, amelyet mindennek nevezhetünk, csak zenének nem. Teljesen dallam nélküli, idétlen ritmusú zörejléményt nyújtott, mely nyugtalanító, fülsértő harsogásával minden zugot betöltött és egész testünket átjárta.

Maguk a jazz-zenészek nemcsak verték, fújták, billegtették és pengették hangszereiket, hanem idétlenül vonaglottak-rángatóztak is hozzá. Felálltak, leültek, rekedt hangon belekiabáltak a «zené»-be. Hosszú hajuk és szakálluk csapzottan és izzadtan lengett, arcukon valami ijesztő, torz extázis ült... Nem a zene magasrendű extázisa, hanem a hitéből kiforgatott, üressé vált és az élet értelmét nem lelő lélek «minden mindegy»-fintora.

De mindez még nem volt elég.

A fülsértő hangok és groteszk vonaglások zürzavarát borzalmas fényhatások tették teljessé.

Egyik sarokban különleges vetítógépet állítottak fel, mely a jazz-emelvény mögötti falra fantasztikusan vibráló, színesen cikázó fényeket vetített. A kép állandóan változott, a teljes zürzavar jegyében. Színfoltok, villámlások váltakoztak, megállás nélkül, nyugtalanítóan és szemrontóan. Megjelent egy-egy pillanatra a Mona Lisa, de fejfelé, a Milói Vénusz pedig vízszintesen. Utánuk jött a többi remekmű, összevissza keverve absztrakt formákkal, fantasztikus színorgiákkal, cikázó villámlásokkal, nyugtalanítóan, megállás nélkül. Az örjítő tempó sodrása minden kersztülgázolt.

És, hogy a «hatás» teljes legyen, a vetítógép kezelői félpercenként hatalmas reflektorokkal söpörték végig a táncolókat, elvakítva a fénycsóvába-nézőket és teljessé téve a pokoli zürzavart.

A fiatalság pedig táncolt fáradhatatlanul. A mai táncokat már nem párok táncolják, hanem egyedül, egymásról alig véve tudomást. Ami a teremben volt: a dallamtalan hangzavart, a nyugtalanul vibráló fényeket, a kietlen miliót és a penetráns izzadságszagot ez a fiatalság természetesnek, magától-értetődőnek tartja. Ez az ő világa, ebben él. A magasabbrendű életéről és az élet igazi szépségeiről a túlnyomó többségnek fogalma sincs.

Félóránál tovább nem bírtuk, bár diákjaim nagyon marasztottak. Kijöttünk a teremből, szédelegve, zúgó fejjel. Egész bensőnk felkavarták a látottak és hallottak. Sokáig tartott, amíg megnyugodtunk. Fenn az égen ragyogtak a csillagok, az egyetem campusának fáinak halkan susogtak, a Természet nem vesz tudomást a vesztébe rohanó emberiségről. Mert az a társadalom, amelynek ilyené vált a fiatalsága, valóban a mélypont felé zuhan, egyre gyorsulóbb tempóban.

Milyen lesz az a vezetőréteg, amely ebből a magával meghasonlott, eszmények nélküli és hitévesztett fiatalságból kapja utánpótlását? Mi lesz a sorsa annak az államnak, amelynek kormányzását majd ez a fiatalság veszi kezébe?

Másnap órák tárgya a reneszánsz művészet volt. Az egyetem harmincezer hallgatójából hatvanan hallgatták. Minden ötszázadik hallgató.

DR. BÍRÓ BÉLA

Mindszenty bíboros délafrikai hívei között

Alig tért vissza Kanadából, máris híre járt közeli délafrikai útjának. Még azok is, akik közvetlenül ismerték akaraterejét és szívósságát, aggódva kérdezték: nem lesz-e sok a 81 éves hercegprimásnak.

Baden-Baden mellett éppen folyt az európai lelkészek konferenciája, amikor megjelent Dr. Vecsey József titkár és bejelentí, hogy Mindszenty még november hónap folyamán meglátogatja a délafrikai magyarokat és mivel nincs jelenleg ott magyar lelkész, valakit leküld az út előkészítésére. Eszem ágában sem volt, hogy az a valaki én leszek... Így kerültem le ifjúkori vágyálmaim földjére. A valóság mindig más mint a vágyalom, de különösen így volt ez Délafrikával. Amikor Bécs-Athén-Braserville után gépünk landolt az egyenlítő alatti Lunudában is, a bécsi 6 fok után, mintha egy koromsötét nagy mosókonyhába tévedtünk volna, a levegő gőzölgött, rajtunk és körülöttünk minden ragadott a hőségtől és nedvességtől. Ez volt az első találkozásom Angolával, a hajdani rabszolgakereskedők hazájával. Mire gépünk mint valami óriási szunyog teleszívta magát üzemanyaggal, a «Dél Keresztje» öt gyönyörűséges csillaga megsápadt, keleten az égperem világoslilából narancs-sárga lett: hajnalodott.

Mikor újra 8000 m. magasságban suhant a gépünk, óriási jéghegyszerű felhők mögül hirtelen, vakítóan fölragyogott az afrikai nap, amelynél tüzesebb, gyilkosabb nincs semmi ezen a földgolyón. Pálmaligetek és dzsungel helyett a Kalahári sivatag peremhegyei fölött szálltunk, aztán pedig mint egy végtelen nagy tigrisbőr, csak gyéren pettyezve tövisbokrokkal, terült el a majdnem 1 millió négyzetkilométer kiterjedésű pusztaság. Kalahári «Nagy szomszomságot» jelent benszülött nyelven; a rozsdabarna homoksivatag aszott a koranyári napfényben, míg a gépmadár utasai nyugodtan kortyolgatták a jégbehűtött viskit és citromlimonádét...

Botoxana független néger köztársaság területe fölött röpültünk már, amikor reflektorfényszerűen fölragyogott egy kanyargó folyó medre és elveszett messzi hegyvonulatok mögött. Ez a Limpopo folyó, magyarázta a mellettem ülő johannesburgi angol. A táj színe megváltozott, a mélyedésekben megjelentek az első sötétzöld csikok, a barna, hullámos homokot végtelenbe vesző ösvény szelte át, víztároló medencék mélyén az első emberi települések, majd frissenszántott földdarabok mint szabályos csokoládétáblák, az első ültetett facsoportok: ez már a fehér farmerek Afrikája volt. A gép lejjebb ereszkedett, ijesztő óriásmadár árnyékát vetette a mellettünk elszálló felhőkre. Már az első falvak, városok fölött repültünk és a föld alattunk kiszöldült. Nem régen nyári zápor pacskolhatta a vidéket, a «Nagy szomszomság» végétért, a Luxair gépe már közelgett Johannesburghoz. Alattunk a Soweto négvá-

ros monoton barakkterege terült el és feltűnt a City felhőkarcolóival és maga a 2000 m. magas fennsíkon elterülő óriási kiterjedésű villaváros: Johannesburg. Kis zökkenés és már a betonpályán gurultunk a Jan Smuts repülőtéren.

Minél messzebbre kerül az ember hazájától, különösen ha egyedül van, annál árvaabbnak érzi magát. Ezért csodálatos megkönnyebbülést éreztem, amikor a sok idegen ember közül valaki hozzám lép és édes hazai nyelven megkérdezi: Harangozó atyához van szerencsém? Szigeti Miklós honfitársunk állt előttem.

HARANGOZÓ FERENC

Harangozó atya színes és értékes interjú-beszámolót adott a bíboros hazaérkezése után a müncheni rádiónak. Ebből idézzük az alábbi szemléltető részleteket:

— És milyen volt a fogadtatás lent, Johannesburgban, a Hercegprimás Úr megérkezésekor?

— Johannesburgba érkeztek a repülőtéren a magyarok virágokkal, zászlókkal, és könnyes szemmel fogadták, a szülők elhozták a karonülő kis csecsemőiket is. Olyan fogadtatás volt, hogy ehhez méltót, azt hiszem, sem Európában, sem Amerikában nem lehetne megrendezni. Mert hiszen ezek az emberek ott délen, lent érzik legjobban azt, hogy milyen messze estek el Magyarországtól és a Primás most nekik a hazát is elhozta.

— Milyen volt a további johannesburgi program?

— A johannesburgi program mint minden más városban is, két részre oszlott. A magyar programra és az általános programra. A magyar egyházi program az rendszeren egy magyar szentmiséből állt, magyar prédikációval, azután egy este, amikor a szülők elhozták a gyerekeiket, és teljesen fesztelen, közvetlen együttletben örültek egymásnak, a Primás és az emberek. Rendszeren a gyerekek számára terítették vacsorára, a felnőtt annyi volt, hogy nem jutott volna mindenkinek hely. A Primás a gyerekekkel vacsorázott, azokkal beszélgetett, vacsora után a gyerekeket hazavitték, vagy pedig külön teremben vigyáztak rájuk és akkor a felnőttekkel beszélgetett el.

— És a johannesburgi programnak az általános része?

— Az általános része az mindig egy ünnepi nagy pontifikális miséből állt, amit az illető püspöki székhely katedrálisában mondott a Primás. A többi püspökök és egyházi méltóságok koncelebráltak.

— És ki mondta a prédikációt?

— A prédikációt magyar nyelven a Primás mondta, amit azután valamelyik püspök, vagy az akit megbízott a püspök, lefordította mindjárt ott a szentmisén angol nyelvre. Utána pedig következett a Primás életének és munkájának méltatása, a nagyközönség előtt, angol nyelven. Ezeknek a beszédeknek mindig óriási hatásuk volt. Bár az emberek ismerték Mindszenty bíborost, a név az fogalom, de részleteiben az ő életét, az ő küzdelmét talán ott délen nem ismerték annyira, mint itt Európában és éppen azért volt óriási hatással ez az angol nyelvű beszéd.

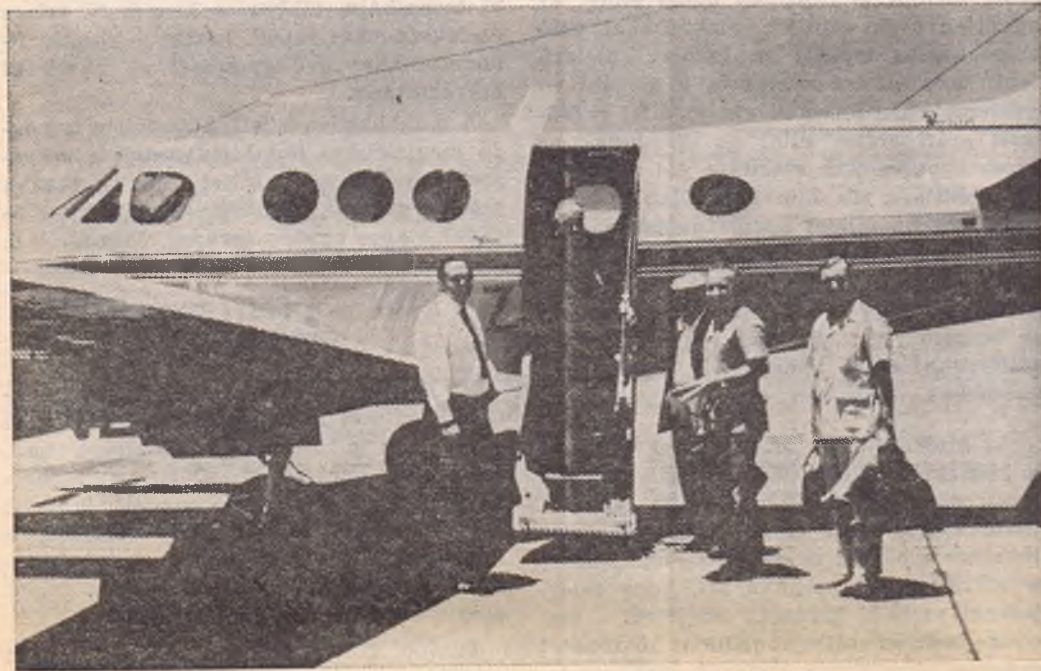


Mindszenty bíboros a délafrikai hívek egy csoportjával

— Milyen tömegek vettek részt ezeken a közös püspöki miséken?

— Nagy tömegek, bár Délafrika protestáns állam. Több ezer ember, (3-3500) to-

tóságoknak, azok szinte meg sem tudták érteni, hogy hogyan lehet valakihez úgy ragaszkodni, mint a magyarok ragaszkodtak a Hercegprímáshoz. Minden férfi és minden nő szinte térdelve akart kezét csó-



Indulás a Krüger-parkba

longott a székesegyházakban. Azok nem olyan nagyok, mint az európai székesegyházak, így azután a tömeg egy része bizony ki is szorult.

— Johannesburgból hova, milyen városokba utazott a Hercegprímás?

— Johannesburgból Pretoriába. Mint érdekességet kell megemlítenem azt is, hogy Pretoriában Mindszenty bíborost fogadta a miniszterelnök, Vorster, ez sohasem fordult még elő Délafrika történetében, hogy katolikus bíborost fogadtak volna Pretoriában, a híres kormányzósági palotában. És az összes lapok hozták az együttes képét Vorster miniszterelnöknek és a magyar hercegprímásnak.

— Milyen közlekedési eszközt használtak a belföldi forgalomban?

— Mindenütt repültünk, hiszen ott olyan óriásiak a távolságok, egyedül Pretoriába mentünk át autóval. Ez 50 mérföldre van csak Johannesburgtól. Durban is 700 km.

— Ez volt a harmadik állomás?

— Nem, a második állomás volt Pretoria, a harmadik Capetown. Onnan repültünk aztán az Indiai Óceán partján felfelé Durbanba.

— És hol volt a legszívélyesebb fogadtatás?

— Azt nehéz megmondani. A magyarok mindenütt olyan túlárado örömmel és szívéllyességgel fogadták a Hercegprímást, hogy ez feltűnt az összes idegennek, a ha-

kolni, gyűrűt csókolni a Hercegprímásnak, ugye ezt ők eddig soha nem látták, nem élték át.

— Hogyan bírta a Hercegprímás Úr az út fáradalmait, nem viselte meg túlságosan az akklimatizáció?

— Nagyon féltünk Afrikától és én azt hiszem, hogy egy kicsit talán a Prímás Úr is egy bizonyos belső feszültséggel indult neki az afrikai útnak. De aztán az első éjszaka után azt mondta, hogy jobban aludt, mint Bécsben és ahelyett, hogy elfáradt volna, nap mint nap jobban bírta a munkát. Jellemző pl. az, hogy közbeiktattunk egy pihenő napot, sőt, másfél napos pihenőt tartottunk és akkor egy hatszemélyes kis különgéppel repült a Prímás Úr közvetlen kíséretével a híres Krüger parkba.

— Safari park ugye?

— Egy nagy safari park, látni Afrikát, ahol még hamisítatlan az állatvilág, valamilyen a flóra.

— Milyen nagy ez a safari park?

— Hát a Krüger park akkora, mint Svájc. És hát óriási rezervoár állatokból, persze a civilizáció következtében az állatok most mind ezekbe a rezervációs területekbe menekülnek. Amikor a kis malamai repülőtérre leszálltunk, az volt a meglepő, hogy ezek a nálunk olyan félnék öz-fajta állatok az impalák, százával és százával nyüzsögtek ott a repülőtér közvetlen közelében. Mintha csak kíváncsian lesték volna, ki érkezik a repülőtérre.

AZ ÉLETÜNK

minden jótevőjének,
kedves olvasóinak,
önzetlen és nagylelkű
munkatársainak
boldog Újesztendőt
kíván szeretettel
a SZERKESZTŐSÉG.

A repülőtérrel mivel mentek tovább, milyen közlekedési eszközzel?

— Beültünk egy terepjáró kocsiba, egy jeepbe, amelyik árkon-bokron keresztül cserkészte be a terepet.

Nem győztünk eléggé csodálkozni azon, hogy a bíboros úr éppen úgy élvezte és bírta a hajszát, mint mi. Egészen közelről láttunk oroszán családokat, azután zsiráfokat kicsinyeikkel, nagy kudu, zebra csoportokat, szóval mindent, amit Délafrika vadállományában látni lehet.

— Milyen hosszú volt ez a kirándulás?

— Négy óra hosszáig tartott.

— Ott töltöték az éjszakát a közelben?

Ott töltöttük az éjszakát egy kis rotondában, szalmafedéses kunyhóban. A Hercegprímás úrnak volt külön egy kunyhója, azután a kíséretnek kettesével külön-külön egy kunyhó. És hát csak arra kellett vigyázni, hogy nagyon ki ne merészkedjünk, mert a kígyók meg a vadállatok, majmok ilyenkor nagyon szemtelenül egészen közel merészkednek.

— Nem tisztelik a vendégeket?

— Úgy látszik, nem.

— És gondolom, hogy ez volt a legszínesebb, legérdekesebb élménye a kirándulásnak.

— Igen, de visszafelé volt egy izgalmasabb élményünk is. Egy Jumbo gépen repültünk az Atlanti-óceán fölött, amikor éjjel után 1 órakor hatalmas nyári vihar kerekedett. Villámok cikáztak jobbra, balra, alattunk, felettünk, 12 ezer méter magasban, s a hatalmas repülőgép nagyokat zuhant. És rettenetesen dörömbölt úgy, hogy a kapitány is félt attól, hogy vajon hát a Hercegprímás úr hogyan bírja ezt a vihart, de kérem, ő nyugodtan aludt. Ő végigaludta — talán a gyerekeken kívül, akik azon a repülőgépen voltak — csak a Hercegprímás volt az, aki békében aludt.

Események és közlemények

PÁRIZSI MOZAIKOK

November 11-én délután a Szent Lajos templomban (Invalides) a párizsi magyarság jólismert szoprán-énekesnője, Pósa Mária Haydn, Haendel és Bach műveket énekelt. A művésznőt férje, Pierre Gazin neves orgonista kísérte. A Köztársasági Gárda zenekarát Roger Outry vezérezredes vezényelte. A bevételt a Hadirokkantak Intézetének ajánlották fel.

Ugyancsak november 11-én este a Misszió újjáépülő termében «Örök szép versek - Szárnyaló dallamok» címen zeneestet rendeztek. Ezen az előadáson is a párizsi magyarság ismert művészei szerepeltek. A szépszámú közönséget Döményi Irén szopránénekes és Pataky Jenő, a Nemzeti Színház nyugaton élő tagja bájolták el. Döményi Irén erdélyi és sárközi népviseletben énekelt még a régi századok népi feldolgozásait, nagy tetszéssel. Pataky Jenő költészetünk legszebb gyöngyszemeiből szavalt Ady, Petőfi, Tompa és Vörösmartytól. A nagy meglepetést az volt, mikor az Édesanya című verset szavalt egy ismeretlen szerzőtől. Majd bejelentette, hogy a szerző, az őt világrészen ismert Folie Bergère műszaki igazgatója, Gyarmati Michel a közönség közt van — a hallgatóság tapsviharral köszönte meg a szerzeményt. Majd János Vitézből kapunk ízelítőt, valamint Madách «Ember Tragédiája első felvonásából. Az előadás befejezése után mindenkinek egy volt az érzése, hogy mennyire ki vagyunk éhezve az e fajta előadásokból. A művészek a teljes bevételt a Misszióknak ajánlották fel a munkák befejezéséhez.

November 17-én este a párizsi magyarság Erzsébet, Katalin, stb.-jei egyszerre kívánták megünnepelni és «öntözni» névnapjaikat. Vagy 80-an ültek asztalhoz s bontották ki a hazuról hozott ízes dolgokat. A vacsora befejezése után, mikor a «hőmérő» már emelkedést mutatott, Hieró atya «száraz fájából» mindenki kedvenc nótája elő lett varázsolva. A «nagy család» összefogó jellemét bizonyítja az, hogy éjfél közeledtével sem akartak mozogni a kedves résztvevők.

Az elmúlt hetekben tartotta Dr. Turay László másodízben «A magyar népesedés ügy» című előadását. Tekintettel a téma hatalmas anyagára, csak «morzsát» lehet belőle leköszölni: a valóságnak megfelelő, tényleges állapotot, hogy a magyarság népességi létszámát tekintve a sorvadás legsúlyosabb fokozatában van, melytől menthetetlenül letörli, a egrővidebb időn, egy évszázadon belül, vagy még hamarabb az élő nemzetek sorából. Egy bizonyos létszámon alulra lecsökkent nemzeti tömeg már saját tagjaira sem képes a megfelelő összetartó, kohéziós hatást kifejteni, és így kénytelenül martaléka lesz a vele összeköttetésben élő, nagyobb idegenfajú néptömeg beolvasztó hatásának, különösen, amikor ezen nagyobb tömeg egyben

a politikai hatalom birtokosa által is támogatva van. A magyarországi szlávosítás a jelenlegi «még nagy» magyar összlétszám mellett is ijesztően halad előre, az egyelőre csak «kultur» eszközökkel való erőszakolása mellett is. Iskolai kötelező tanítása az orosz nyelvnek, a magyar egyetemeken a felvételi vizsga által eszközölt «zárt szám» által az ifjúságnak az orosz egyetemekre szorítása, tót akadémiák felállítása, stb. Előreláthatólag az orosz nyelvnek az állami közigazgatásban való kötelezővé tétele, vagy legalábbis az «érvényesülés» feltételévé tétele, stb. miáltal a lakosság egy része már «orosz nyelven is beszélő» lesz, s ennél fogva az orosz statisztika ezen tömeget is egyszerűen «orosz» könyveli el...

Az ideai szokásos «Karácsonyi Vásár»-t a Misszió a tetőjavítási munkák miatt a Lazaristák anyaházában tartotta meg. A háromnapos vásár élénk forgalma vissza tükrözte a párizsi magyarság érdeklődését a Misszió iránt, mutatva azt, hogy fillérjeikkel segíteni kívánják felépíteni a magyar szellemi otthonát. Külön köszönetet érdemel Mme Petau, ki fáradságot nem ismerve szervezte meg a vásárt. Ezenkívül köszönetet mondunk minden magyar nőnek, kik az eladásnál és a vendégek fogadásánál segítettek. (Sz. J.)

KARÁCSONYI UNNEPSÉGEK LAUSANNE-BAN ÉS GENFBEN

Lausanneban a Vaud-kantoni Svájci Magyar Egyesület rendezésében 1973 dec. 15-én jól sikerült, bensőséges karácsonyi ünnepséget tartottak. Az elnök megnyitó szavai után karácsonyi énekek és szavaltok következtek; az ünnepi beszédet pedig Dr. Ikvay László tartotta. Az ünnepség családi hangulatban a késő esti órákba nyúlt bele.

Genfben 1973 dec. 19-én tartották meg a karácsonyi ünnepséget a Genfi Magyar Iskola vezetőségének rendezésében. A sikeres ünnepséget a magyar iskola növendékeinek szereplése tette széppé. Ének, szavalt és betlehemes játékkal léptek fel. Az ünnepi beszédet és a zárószót a katolikus, illetve a protestáns lelkész tartotta.

GAMENCZY-MISSURA MARGIT KIÁLLÍTÁSA

Honfitársnőnk, Gamenczy-Missura Margit festőművész, dr. Missura Csaba, jónevű bécsi orvos neje, decemberben kiállítást rendezett újabb műveiből a leopoldsbergi rk. plébánián.

A fiatal művész tanulmányait a bécsi Képzőművészeti Akadémián végezte, ott kapta meg 1965-ben festőművészi oklevelét. Azóta több csoportos és egyéni kiállításon mutatta be műveit, egyöntetű sajtósikerrel.

Ezen a kiállításon rajzokkal és aquatinta-karcokkal számolt be munkásságának

új eredményeiről. Művei szépívelésű, fokozatos fejlődést mutatnak az expresszív formaképzéstől az emocionális benső megjelenítés felé, amely optikai szimbólumelménnyé egyszerűsödve szubjektív vízióként tárul a szemlélő elé. Sajátosan egyéni technikájú, többnyire kisméretű színes és fekete-fehér rajzai, karcjai dekoratív finomságukkal gyöngyszemei az absztrakt művészetnek.

A munkakedvvel telt, külsejében is vonzó megjelenésű fiatal művész a művészetbe vetett mély hittel fejleszti tovább sajátos zamatú, szubtilis stílusát. Kiállításának sikere egyben magyar siker is. B.B.

KARÁCSONYESTI UNNEPÉLY BREGENZBEN

1973 december 15-én este 18 órai kezdettel tartotta a bregenzi s a vorarlbergi magyarság a már hagyományossá vált, széleskörű karácsonyi estét. A Weberbeck szálloda nagyterme megtelt: Bregenz és Vorarlberg magyarsága, valamint a szomszédos svájci és németországi Bódeni-tó vidékének számos magyarja jelent meg e bensőséges ünnepélyen.

Tuzson Tibor dipl. mérnök, egyesületi elnök nyitotta meg az ünnepélyt. A karácsonyi örömhírt, illetve a karácsonyi evangéliumot Mons. Anisich Jenő olvasta föl, majd beszédében üdvözölte a nagyszámú közönséget és kifejtette a karácsonynak, a szeretet ünnepének mindenkor időszerű értelmét és föladatát. Isten Fia szeretetből lett emberré, élte a szegény ember életét, az elesett, szenvedő ember fölé hajolt, tanította őt, segített rajta, fölkarolta s lépteit az ég felé irányította, majd kereszt-halálával megváltotta az emberiséget. Ezt köszönjük karácsonykor az Urnak, ezért dicsőség a magasságban Istennek és békesség a föld minden jóakarató emberének. A hívő ember föladata ezt az isteni programot megvalósítani.

Kedves, bensőséges hangulat alakult ki: Horváth Bandi magyar és német karácsonyi énekeket fuvolázott, Horváth Marika szavaltával tette ünnepélyesebbé az estét. Az ünnepély keretében került sor a pályázati díjak kiosztására. A megírandó munka címe ez volt: Látogatásom és élményeim Magyarországon. 8-10 pályázat futott be. A bizottság az első díjat Naphegyi Erzsébetnek, a másodikat Horváth Manfrédnek, a harmadikat pedig Máthis Erzsébetnek ítélte. A vendégek sokáig elbeszélgettek a kedves, családi együttesben. (A. J.)

HEGEDUS LÁSZLÓ HONFITÁRSUNK,

akit kettős hátgerinctöréssel operáltak, kéri olvasóinkat, hogy segítsék őt használt bélyegek küldésével. Ez a támogatás — írja — kétféleképpen is segít neki: «Először, amíg velük foglalkozom, elfelejtem szomorú helyzetemet és másodsor minden kettős bélyeget el tudok cserélni élelmszerre, amire, sajnos, nekem és családomnak nagy szükségünk van.»

Cím: 42400 Saint-Chamond, 14, Grand Rue.

Barátunk, a „Zászlónk”

Elhagyatott könyvtárban böngészgettem az egymás hegyére-hátára halmozott nyomdatermékeket s a porosodó folyóiratok, évkönyvek alatt rábukkantam a «Zászlónk» bekötött évfolyamaira.

Hogy milyen érzésekkel vettem kezembe gimnazista-korom kedves folyóiratát, minden idők legjobb magyar ifjúsági lapját, azt csak idősebb olvasóim tudják teljesen megérteni. Hozzájuk szól hát elsősorban az alábbi emlékezés, de a fiatalok is megláthatják belőle, hogy apáinknak, nagyapáinknak volt hitük, voltak eszményeik, amelyek célt és tartalmat adtak életüknek.

Egy kis meghatottsággal nyitottam fel a «Zászlónk» első évfolyamkötetét, a legelső szám dátumával: 1902, szeptember 15. Ekkor született meg a keresztény magyar ifjúság évtizedeken át leghívebb barátja Budapesten, a Damjanich-utcai Congregatio-házban, Prohászka püspök beköszöntő cikkével, Izsóf Alajos szerkesztésében.

Nem volt könnyű ez az elindulás. A századeleji magyar ifjúság a kor szélső liberalizmusának útvesztőin tévelygett, nagy merészség kellett tehát ahhoz, hogy a keresztény erkölcs jegyében induljon el egy ifjúsági folyóirat. De elindult és győzött. A kezdeti próbálkozások idején még főleg vallásos jellegű volt a lap, írói gárdája sem a java-írókból került ki és illusztrátorai sem haladták meg a műkedvelői színvonalat. De az ifjúság így is azonnal szívébe fogadta, minden hónap 15-én egyre több diák várta és üdvözölte kitörő örömmel a «Zászlónk» új számát.

Azután évről-évre rohamosan fejlődött és izmosodott a lap. Tízéves jubileumán,

1912-ben már mint a legmagasabb színvonalú ifjúsági folyóiratot ismerte az ország. Szerkesztésének sokoldalú munkáját a Regnum Marianum kiváló írói gárdája végezte: Izsóf Alajos, Radványi Kálmán, Sárándy István, Donászy Ferenc, Orbán Dezső, Kanizsay Ferenc, Zsoldos László stb., nyomdai kivitelének vonzó szépségét pedig a Stephaneum-nyomda biztosította. Művészi fedőlapjait és illusztrációit országos nevű grafikus művészeink: Márton Ferenc, Márton Lajos, Horn Antal stb. rajzolták, a «Fakadó rügyek» állandó rovatában pedig megjelentek a diák-írók és diák-művészek első zsengei.

Idős honfitársaim közül ki ne emlékezne a lap tréfás cikkeinek halhatatlan szereplőire? Karcsi, a mintadiák, Upman kapitány, Horogh Pista, Keöcseögh Muki mind jó ismerőseink abból az időből. Jól emlékszünk «A tornaterem titkai»-ra is. És a regények: «Az én naplóm», Attila sírja», «Az Irsay-ösök», «A Felhő utasai», «Az ezüst flotta kincse», «Az Aranyföld» ma is megdobogtatják a szívünket. Kiválók voltak az ismeretterjesztő cikkek is: «Nyugat országain keresztül», «Háromszáz kilométer tutajon» és a többi hasonló, szaki alapossgal és mégis vonzón megírt közlemény, minden vonalon remekül megoldva azt a nem könnyű problémát, hogy a «Zászlónk»-nak egyformán kell szólnia a tízéves kisdíákhoz és a tizenolc éves maturandushoz.

Magas színvonalát és példátlan népszerűségét tanúsítja az is, hogy nemcsak a katolikus tanulóifjúságnak volt legkedveltebb folyóirata, hanem jócskán előfizettek rá a protestáns és zsidó diákok is.

Az első világháború után rövid időre átmenetileg szünetelt a lap megjelenése, de 1920-ban újult erővel, megizmosodva támadt fel újra és vezette a magyar ifjúságot újabb negyedszázadon át a keresztény erkölcs és hazaszeretet jegyében, Sík Sándor szerkesztésével, egészen a második világháború végéig. Ekkor a nagy összeomlás maga alá temette a «Zászlónk»-at is.

De a szerkesztők még reménykedtek új-jáeledésében. A magyar ifjúság jövője iránti felelősségérzettől hajtva, 1946-ban, még a kiscsászárkormány idején, kibocsátottak egy próbaszámot, «Uzen a Zászlónk» címmel, a régi, jólismert, szívünkhöz nőtt külsővel és hittel-reménnyel telt tartalommal. Az ifjúság lelkes örömmel fogadta az üzenetet, de azt, sajnos, nem követte a megvalósulás. A «Zászlónk» megjelenését nem engedélyezte a kommunista irányzatú kormányzat. Szerkesztőit elhallgattatták, többjüket elhurcolták vagy börtönbe zárták. Azóta mindmáig nincs ifjúsági folyóiratunk.

Kifosztott, koldussá tett bennünket a külső és belső ellenség, de bíboros hercegprímásunk 1973 november 5-i levele megmutatja a teendőket: «a megmaradt kevésből újra kell építenünk a hazát. Ez a dolgunk ezen a világon. Ez végrendeletem...»

Mi, idős magyarok, hiszünk abban, hogy fiaink-unokáink újjáépítik hazánkat s az új, szabad, boldog Magyarországon új életre kel a «Zászlónk» is, hogy vezesse, irányítsa reménységünk hordozóját, a magyar ifjúságot.

B. B.

Az Európai Parlament elnöke a pápánál

Az Európai Parlament elnöke, Cornelis Berkhouver és kísérei kihallgatáson voltak VI. Pál pápánál. Minden ilyen találkozó a Vatikánban rendszerint előkelő eseménynek számít. Róma ugyanis elejétől fogva nagy érdeklődéssel kíséri az Egyesült Európa megteremtésére irányuló törekvéseket. XII. Pius pápa annak idején, amikor a nagy európai államférfiak, köztük De Gasperi olasz kormányelnök, Adenauer nyugatnémet kancellár és Schuman francia miniszter lerakták a jövő Európájának alapkövét, merész vállalkozásnak mondta az elhatározást. Többször bátorította az európai államférfiakat és politikusokat, hogy vállalják a feladattal járó nehézségek leküzdését. Olyan nagy úgyról van szó, ami minden komoly áldozatot megér. Nem kell visszariadni attól, hogy Európa különböző népekből tevődik össze. Ezeket a népeket összeköti a közös keresztény hit és nagy keresztény múlt. Erre a közös alapra utalt VI. Pál pápa is, valahányszor az Európai Közösség vezetőivel találkozott. Az Európai Parlament elnökének kihallgatásán kiemelte: a nem-

zetközi helyzet próbára teszi az európai országok szolidaritását, de egyben sürgeti is az európai egység megteremtését. Az európai egység megteremtése türelmet igényel, de ugyanakkor bátorságot és realizmust is. A politikai feladatok megvalósításával párhuzamosan kell haladnia a népek közti kapcsolatok állandó bővítésének is. Európa népeinek szellemileg és lelkileg is közelebb kell egymáshoz jutniuk, hogy végül is egybenőjenek. A Szent-anya örömmel tekint a fiatalokra, akik egyszerűen nem akarják már tudomásul venni a népeket illetve országokat elválasztó akadályokat, határokat. Igazuk van a fiataloknak, amikor azt állítják, hogy ezeknek már nincs értelmük.

A pápa az Egyesült Európa jelentőségét világviszonylatban is fontos lépésnek tekinti. Az Európai Parlament elnöke előtt kijelentette: az elmaradt népek joggal elvárják az európaiaktól, hogy támogassák fejlődésüket. Az európai keresztény kultúra megteremtette a humanizmust. Kidolgozta azokat a jogokat, amelyekre szükség van a fejlődésnek, hogy valóban em-

berhez méltó és az emberi méltóságot megbecsülő fejlődés legyen. A kereszténység nem ismeri a fajok közti megkülönböztetést, nem ismeri az ember megalázását. Követeli a javak igazságos elosztását és a szabadságot, hogy minden ember és nép kifejlessze képességeit. Ebben a tudatban az Egyesült Európa a Szent-szék és az Egyház szívügye marad.

Az Európai Parlament elnöke köszönetet mondott a pápának az Egyház és a Szentszék áldozatos munkájáért és támogatásáért. Biztosította a pápát, hogy azok, akik az Egyesült Európa megteremtésén fáradoznak, a pápai szociális enciklikák szellemében kívánják Európa új társadalmát felépíteni. Főleg XXIII. János pápa megnyilatkozásaira és Mater et Magistra kezdetű szociális enciklikájára hivatkozott. Reméljük — mondotta az elnök — hogy sikerül létrehozni a hatékony politikai, gazdasági és pénzügyi szerkezetet, amely lehetővé teszi a gazdasági és társadalmi problémák igazságos megoldását, amiként ezt a Mater et Magistra kezdetű szociális körlevél is sürgeti.

Engeszteljünk szeretettel!

A szeretetigény az ember egyik legjellegzetesebb adottsága. A szeretet olyan **életigényünk**, amely nélkül vagy lehetetlen vagy értelmetlen életünk. — Értjük a szeretet programját, életét, de látjuk problémáját is: megoldható-e a mi életünkben? Remélhetünk-e a szeretet győzelmében, amelyben annyian csalódtak?

Ez a kor megutálta az individualizmus alaptételeit, az önzést, a társadalom tagozódását egyedekre és osztályokra...

Mindszenty bíboros mondta 1972 szeptemberében Máriacellben: «Megértjük azt, hogy minden magyarnak köze van a másik magyarhoz itt az idegenben is és nem szabad azt mondanunk, amit Káin mondott: 'Vajon őrzője vagyok-e én öcsémnek?' **Bizony az vagy magyar, őrzője vagy a te testvérednek és felelsz magadért is, de mindenegyes testvéredért is!**»

«Szeretet az Isten, aki szeretetben él, Istenben él és Isten öbennel!» (1. Jn. 4, 16.) «Én a Nagy Ismeretlen és mégis örök Ismerős, jelentkezem... Ne keress sehhol másutt, mint önmagadban. Itt vagyok benned... Igaz, nemcsak nálad és benned vagyok, hanem egyenesen mindenütt. Nem lehet előtted titok jövetelem célja. Nem jöttem másért, mint a te üdvösségedért, a te nagyobb békédért, a szeretet teljesebb kialakításáért benned... **Azt akarom, hogy benned és az egész világon eluralkodjék a szeretet.** Kiöntöm Önmagam a hívő lelkek millióira, hogy elég kovász legyen a földön a szeretet győzelmére.»

Engeszteljünk szeretettel!

Minél jobban érzed saját magad sikertelen küzdelmeit a szeretetért, — minél többet kell csalódnod buzgó és törekvő, vagy csak annak látszó egyházi és világi testvéreidben: **n e k ü n k a n n á l i n k á b b e l** kell újra kezdenünk, folytatnunk és terjesztenünk a krisztusi szeretet életét!

Mária, a Szeplőtelen Fogantatás, a minden népek Asszonya, mint Társmegváltó

IMÁDKOZÓ MAGYAROK

«Újra meg kell tanulnunk imádkozni.»

Mint ismeretes, VI. Pál pápa az 1975. évet Szentévnék nyilvánította és célkitűzésének a lelki megújítást és kiengesztelődést jelölte meg. Ennek a megújulásnak és kiengesztelődésnek három irányban kell megvalósulnia: Istennel, sajátmagunkkal és embertársainkkal szemben.

Mínt hogy az Istennel való kiengesztelődés útját az imádság egyengeti, a pápa egyik beszédében az 1974. év előkészítő programját ebben a mondatban sűrítette össze: «Újra meg kell tanulnunk imádkozni!» Ha a mai ember beteg, ez onnan van, mert elveszítette bensőséges kapcsolatát Istennel, amely az egészséges lelki élet ütőere. «Mert meg vagyunk győződve arról, — mondotta a pápa — hogy ma még a jó hívők körében is kevesebbet imád-

engesztelésre, imádságra és szeretetre szólít fel mindnyájunkat! Krisztusban az Ő nyomán, mi is mindnyájan «társmegváltók» vagyunk, lehetünk, — ha komolyan vesszük hivatásunkat! Azért akár az **Imádkozó Magyarok Mozgalmába** kapcsolódunk be, akár a **Családi Szentóra** havi egyszeri közös imaórájába, akár még egyikbe se, az ima mellett s azzal egybekötve **e n g e s z t e l j ü n k s z e r e t t e t t e l i s!**

Feladataink:

1. beleépülés Krisztusba, mint a Titokzatos Test Fejébe;
2. egybenövés a Test tagjaival a testvéri szeretetben;
3. tudatosan betölteni kovász-hivatásunk környezetünkben, így **engesztelő szeretetünk legyen világosság is!**

«Minden keresztény ember meg van hívva a keresztény élet teljességére és a szeretet tökéletességére... Krisztusnak Testében a világiak arra vannak hivatva, hogy **é l ő** tagként az Egyház növekedésére és folytonos megszentelésére fordítsák minden erejüket.»

1. «Ne ijedj meg, mert én magam sietek segítségedre. De a te eredményes közreműködésedre is szükség van... Először is **fordulj hozzám gyakran**, naponként is sokszor. Beszéljess el velem.» Keressünk, fogalmazzunk önmagunk számára napi röpiákat, amelyekkel napközben is a bennünk élő Istenhez szólhatunk! Pl. az öröndetes rózsafűzér titkait magunkra alkalmazva: «Bennem élő Jézus, téged sugározzak mindig szeretetben és fegyelemben!» «Miként az Urnak szolgáló leánya, a te lelked is titokzatos, Mária... Anya vagy te is, Isten-termő élet: Krisztust szül minden Krisztus fogant lélek.» (Békés Gellért)

2. «Mindazt, amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.» (Mt. 7, 12.)

koznak, mint régebben. Itt még azok sem képeznek kivételt, akik életüket egészen az Urnak szentelték. Bárcsak a tények megcáfolhatnák ezt a felfogásunkat!»

A következőkben a pápa mindnyájunkat komoly lelkiismeretvizsgálatra szólít fel: **Imádkozunk-e még ma? Tudunk-e a modern korban imádkozni? Érezzük-e valóban, hogy imádkoznunk kell? Tudjuk-e igazán, hogy milyen fontos számunkra az ima? Találunk-e ma is megkönnyebbülést, örömet és meglepődést az imában? Ha e kérdésekre lelkiismeretünk nem-el felel, akkor mi is a lelkiileg betegek sorába tartozunk és legfőbb ideje, hogy újra megtanuljunk imádkozni, hogy a lelki megújulás és kiengesztelődés útjára lépjünk.**

Ezek után nem kell külön kiemelni, milyen időszerű éppen ma az **Imádkozó Magyarok mozgalma** (korábban Magyar Engesztelő Imaegyesület) számunkra. Amikor

«A testi szeretet gyakorlásában legbiztosabb eligazítónk saját szívünk egyéni szeretet-vágya. Ez azt jelenti, hogy figyeljük szívünket és meggondoljuk, hogy embertársaink is ugyanilyen vágyakkal élnek mellettünk.» Ha kívánjuk a szeretetet, adjuk mi is! Sugározzuk ki mindazt a jót, ami bennünk él... «A szeretet légkörének megteremtésében nagy szerepe van az apró **figyelmességnek, előzékenységnek, szívességnek.** A szeretet találékony. Valóságos művészekké kell magunkat tennünk, hogy apró kis örömmel másokban felébresszük a szeretetet.» Igyekezünk mindennap **ö r ö m e t** okozni környezetünknek!

3. «Velem csak igazi **k o v á s z** lehetsz. Általán ki kell áradnod, Engem kell kiárasztanod mindenkiere. Én Élet vagyok, szerves élet. Neked is meg kell valósítanod ezt a szerves egységet a szeretetben testvéreiddel. **Kezdd ezt meg legjobb ismerőseiddel**, válassz ki néhány jó barátot, bárki is az. Beszéljétek meg egymás közt élményeiteket... Merjétek egymással **ö szinték lenni**, merjétek ledönteni a magatok körüli kínai falat... «Az ember természetesen társas lény, a társas apostolkodás szerencsésen megfelel a hívek mind emberi, mind keresztény szükségleteinek.» «Ahol ketten-hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.» (Mt. 18, 20.) Ezért nem elég imádsággal engesztelnünk és szeretetet gyakorolnunk, hanem mindebben **világítanunk is kell!** «Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön, mennyire szeretném, ha már föllobbanna!» (Lk. 12. 49.)

Indítsuk el ezért közösen a szeretet forradalmát! Engeszteljünk szeretettel! Világítva szeressünk! **Segítsünk ebben egymásnak!** Fogjunk kezét, imádkozzunk egymásért! Adjuk tovább másoknak is! Írjuk meg ötleteinket, meglátásainkat, élményeinket... Erősítsen az a tudat is, hogy nem egyedül indulunk el, **tudunk segíteni egymásnak**, de felelősek is vagyunk egymásért!

BÁRÁNY ILONA

Mindszenty bíboros legutóbb résztvevő a bécsi sportcsarnokban az egy millió hét-százezer tagot számláló osztrák engesztelő imahadjárat ünnepségén, láthatólag meghatotta őt a kerek 30.000 résztvevő buzgó engesztelő imádsága és azt Ausztria páratlan eseményének nyilvánította. Ezért ennek hatása alatt a látogatására megjelent bécsi vezetőinket arra buzdította, hogy igyekezzenek a magyar imamozgalmat is minél szélesebb körben terjeszteni, hogy mindenütt megalakuljon az **Imádkozó Magyarok nemzetmentő tábora.**

Mínt hogy az «Életünk» rendszeresen közöl beszámolókat imatáborunk haladásáról, célkitűzéseiről, stb. ajánljuk minden tagunknak, hogy fizessen elő erre a lapra a helyi lelkésznekél.

P. ARNOLD OFM.

Vessenek véget a katolikusok hátrányos megkülönböztetésének

Lengyelországban

Ezt követelte Janusz Zablocki katolikus képviselő a varsói parlament legutóbbi ülésén. Amíg a kormányzat fenntartja a katolikusok elleni diszkriminációt, nem lehet szó az állam és egyház közti viszony normálzásáról.

A katolikus Znak csoport tagja felszólalásában meglepéssel vette tudomásul, hogy Olovsky külügyminiszter november 12-én látogatást tett VI. Pál pápánál és hosszan tárgyalt a Vatikán képviselőivel, köztük Casaroli monsignorral is. Ez utóbbit meghívta, hogy az új év elején látogasson el Varsóba és folytassák a lengyel állam és a Vatikán közti viszony normalizálására irányuló tárgyalásokat. Ezeknek a tárgyalásoknak azonban — folytatta Zablocki — túl kell lépniük a propaganda megszokott határait és a valóságos normalizálásra kell törekedniük. Nem térhetnek ki a legnehezebb problémák elől sem. Ez a folyamat azonban elképzelhetetlen anélkül, hogy ne vennék tekintetbe a lengyel katolikusok követeléseit. A lengyel egyház vezetői ragaszkodnak a templomok építéséhez, a súlyos adók csökkentéséhez, a vallásos nevelés, stb. biztosításához. De ezeken túlmenően a lengyel katolikus világiaknak is megvannak a maguk jogos igényeik. A katolikusokat a társadalomban illetve a közéletben hátrányos megkülönböztetések érik. Ha valaki nem titkolja el katolikus világnézetét illetve hitét, nem élhet az alkotmányban és törvényekben biztosított jogaival. A katolikusok nem fenyegetik a lengyel szocializmust — folytatta a képviselő — ennél fogva joguk van szélesebb körű katolikus világi mozgalomra. Ennek a mozgalomnak a keresztény értékek a

lapján kell állnia, élveznie kell az Egyház bizalmát, és jóváhagyását. Emellett azonban megőrizni önállóságát és fontos szerepe lenne a nemzeti egység megteremtésében. Egy ilyen mozgalmat a Pápa és a lengyel püspöki kar is megértéssel fogadna.

Zablocki felszólította a lengyel kormányt, ne féljen a kísérletől. Tegye lehetővé a katolikusok és kommunisták együttműködését a szocialista államban. Ezzel a kísérlettel példát adhatna arra, hogy miként lehet a hívők és a kommunisták emberi jogait egyaránt biztosítani.

A katolikus képviselő felszólalásának állami részről eddig semmi visszhangját nem tapasztaljuk. Ellenben egyre inkább kitűnik, hogy a varsói külügyminiszter római illetve vatikáni politikai tűzjátéka arra volt jó, hogy a lényegről elterelje a figyelmet. Nagy tisztelettel beszélt a Pápáról, meghívta Casarolit Varsóba, Lengyelország és a Szentszék viszonyának teljes normalizálását helyezte kilátásba. Kormányja jóakarátát hangoztatta, kiemelte, hogy az utóbbi három esztendő alatt 120 új templom építését engedélyezték. Átadták az Odera Neisse területek egyházi vagyonát a lengyel egyháznak. De egy szót sem szólt arról, hogy a lengyel egyháznak több szabadságot adnak lelkipásztori és nevelő munkájának ellátására. Az egyház lényegi elnyomását következetesen folytatják. Erre példaként hozzuk fel a napokban, november végén történt újabb erőszakos intézkedést.

Varsó megszünteti a «Verum» című katolikus kiadót. És egyetlen szóval sem indokolta a rendelkezést. A kiadót Micewski

katolikus publicista, a varsói parlament katolikus képviselő-csoportjának tagja alapította. Történelmi és szociális témákkal foglalkozó munkákat adott ki. Ezen kívül több, mint nyolcvanezer hittankönyvet és imakönyvet jelentetett meg. Amikor a képviselő magyarázatot kért a hatóságoktól, hogy miért szüntették meg a kiadót, azt a választ kapta: nincs szükség rá.

A katolikus kiadó megszüntetésével egyidőben a kommunista hatóságok egy másik kiadónak megtiltották, hogy a papok számára kinyomott vallástörténeti munkát forgalomba hozza.

Ilyen és hasonló, az Egyház lényeges hivatását elnyomó intézkedésekkel készül a varsói kormány Casaroli érsek januári, illetve februári látogatására. A lengyel katolikusok és a püspöki kar decemberben behatóan tájékoztatta a Vatikánt a helyzetről. Wisinszky bíborost kéthetes római tartózkodása alatt háromszor fogadta VI. Pál pápa magánkihallgatáson. Kérdés azonban, hogy vállalja-e a Vatikán a feladatot, amelyet Moszkva irányítása mellett a kelet-európai kommunista kormányok, köztük a lengyel kormányzat is kiszabott számára az enyhülés korszakában. Vállalja-e a diplomáciai kapcsolatért azt, hogy a kommunista rendszer annál nagyobb súllyal nehezdedjék a helyi püspöki karra és a papokra meg a hívekre abban a tudatban, hogy a Vatikán a diplomáciai kapcsolat megtartása érdekében úgy sem fog tiltakozni az egyház lényeges hivatásának elnyomása ellen? Ilyen nehéz helyzetben szokták mondani: videant consules!

F. K.

«Ördög, törökök, üstökösök»

Amikor még a mindenszentek litániája a mindennapi imához tartozott, a pápa az egész világ részére, vagy egy püspök az egyházmegyéje területére különleges vesztély esetén rendkívüli könyörgést iktatott be. Ilyen volt az őseink kalandozási korából származó könyörgés is: A magyarok nyilaitól, ments meg, Uram, minket! 1456-ban III. Calixtus pápa a mindenszentek litániáját követő könyörgést a következő mondattal toldotta meg: «Urunk, védelmezz minket az ördögtől, törököktől és üstökösöktől.» Most megint annyira vagyunk. Nem az ördögről van szó, neki minden időre törzshelye van az imáinkban. A törököket sem érinti ma. Ha a sok török vendégmunkásnak máról holnapra vissza kellene térnie hazájába, sok helyen az ipar nehézségbe jutna. Ami viszont az üstökösöket illeti, az másodpercenként 150.000 kilométerrel lesz időszerűbb, mert ezzel a sebességgel közeledik felénk.

9 hónapja tudjuk ezt, mióta a hamburgi csillagvizsgáló „Labos Kohoutek, egyik ég-

boltról készült fényképén egy parányi fénypontot fedezett föl. Azóta tudósok kiszámították, hogy a Kohoutek üstökös egy hajszálnyira fog a föld mellett elmenni. Nos, ez a tudományos «hajszál» testvérek között is még jó néhány millió kilométerre van tőlünk. De különösen iparkodnak minden lehető tájékoztatást megadni az üstökös keletkezéséről, összetételéről, pályáját illetően. Úgy mondják, széndioxid, metánammoniakgázból összefagyott jégtömbből van szó, mely a naprendszerünkbe tévedt.

A napszél nagyon árt az üstökösnek — mondják a szakemberek. Napszél alatt a Napból távozó, atomrészecskékből álló gázáramlatokat értjük, mely olvasztja, sorvasztja az üstökösöt. Ennek hatása alatt csillogva, sziporkázva párolog a külső rétege, ezáltal kettős csóvát húzva maga után.

Vajon eszünkbe jut-e, hogy a Szentírás szerint a napkeleti bölcseket üstökös vezette a Megváltó születési helyére? Mai

kifejezéssel élve, világraszóló esemény jelét látták a bölcsek az üstökösben. Ez a világraszóló esemény a Megváltó születésével a kereszténység kezdete volt. És ahogyan a kereszténység erősödött és terjedt, úgy vesztett a római birodalom hatalmából.

Bizonyára akkor is üstökös mutatkozott az égbolton, amikor III. Calixtus pápa az ördögöt, a törököket és üstökösöket együtt vonta be az imádságba. A nagy török birodalom akkor kezdte ostromolni hazánk déli bástyáit.

Fel lettünk világosítva a Kohoutek üstökös anyagi összetételéről, pályájáról. Nyugodtak vagyunk, hogy nem ütközik össze a Földdel. De elég-e nekünk, tudomány által felvilágosított szemmel megcsodálni ugyan a század üstökösét, de ugyanakkor nem felismerni az égi jelben a figyelmeztetést, és nem meghallani az idő hívó szavát?!

' SENNYEY TAMÁS

Adáshiba

Bódogék kispolgári otthonában a legkisebb gyermek: Imrus születésnapjának ürügyén összejön a család. Ezzel kezdődik a tehetséges fiatal magyar szerző: Szakonyi Károly «Adáshiba» című darabja, amelyet a budapesti Vígszínház kitűnő együttese két évvel ezelőtt a bécsi Volks-theater-ben is előadott, mégpedig olyan nagyszerű előadásban, amelyről az osztrák sajtó is elismerte, hogy a magyar színjátszás legjobb hagyományait idézte fel.

Logékat egyetlen dolog érdekli: a televízió. Éppen a vasárnapi ebédhez készülődnek, miközben a TV-t figyelik, amikor megérkezik a legidősebb fiú: Dönci, butácska feleségével. A szülők felteszik a szokványos kérdéseket, de az ugyancsak szokványos válaszokra már senki sem figyel, mert a televízió köti le őket. Ebben a családi otthonban él most Vanda is, Bódogék elvált asszonylánya, elégedetlenül nem találva élete értelmét. Panaszai, hisztérikus jelenetei senkit sem érdekelnek, legfeljebb zavarnak. Itt él Imrus is, a legkisebb fiú, akinek éppen születésnapja van, de senki sem tudja pontosan, hányadik és a felköszöntőről is megfélekednek. Ő az egyetlen, aki szenved ettől a camus-i közönytől. Azt reméli, hogy eszményképnek tartott albérlőjük: Emberfi hoz majd valamiféle segítséget számukra, hisz neve is oly sokat ígérő: Krisztosz.

Az esti műsor megtekintésére megérkezik tolokocsin a béna szomszéd: Szücs úr is. Körülülük a készüléket és senki sem

veszi észre, amikor Emberfi belép. Csak Vanda látja benne esetleges megmentőjét, aki emberi és női problémáit is megoldja. Emberfit azonban nem vonzza a női szépség, egészen hivatása köti le. Ezért inkább Imrus kérését szeretné teljesíteni: fölírni a közömbös embereket. Csodákat tesz: a béna járnai kezd, a víz borrá válik — mégsem csodálkozik senki, közönyükben észre sem veszik, csak akkor döbbennek meg egy pillanatra, amikor Emberfi adáshibát idéz elő a TV-készülékben — de ekkor is csak bosszankodni tudnak. Emberfi kudarcot vall. Imrus elhatározza, hogy nem él itt tovább, mert megcsömörlött ettől a nyárspolgári légkörtől. Elmegy Emberfi után, de távozását sem veszi észre senki.

Lehangoló helyzetkép a mai magyar társadalomról, széthulló család, emberi kapcsolatok felbomlása, vigasztalan evilági-ság, elgépesedés, közöny. Az ember teljes elidegenedése. A darab mélyen elgondolkasztató. Nem csoda, hogy többszáz előadást ért meg és ma is állandóan műsoron van.

Az volt a benyomásom, mintha e darab János evangéliumának szavait illusztrálná a legmaibb hangvételben, mert hiszen az örök Ige, a Fiú, a Római Birodalom delelőjén: Augustus császár idejében egyszer mindenkorra megtestesült, síró proletárgyermekként a betlehemi bűzös istállóban megszületett, hogy leszálljon az emberi nyomorúságok legmélyére, vállalva az embersors tragikumát, még azt a csó-

dót is, amit Szent János így fejezett ki: «Övéi közé jött, de azok nem fogadták be Őt.» S azóta itt él közöttünk Titokzatos Testében, emberesvéreinkben, az Egyházban, hogy lelkünk tápláléka, esendő létünk üdvössége legyen, megdöbbentő bizonyosságul annak, hogy a mai ember, még a szocialista társadalomban sem tud megszabadulni Krisztus csodálatos személyiségének vonzásától. És ha albérlőként a mai pluralista társadalom peremére is szorult, kovászként mégis hat, vonz, mint a két sorsa elől disszidálni akaró tanítványt az emmauszi úton, vagy az ellene hadakozó Saul a Damaszkusz felé vezető ösvényen s azóta földi életutunk örök útítársa lett, és folytonosan állásfoglalásra késztet, hiszen Ő mondta: «... aki nincs velem, ellenem van, aki nem gyűjt, szétszór». De mindig vannak és lesznek eszményekre szomjazó Imrusok, akiket nem elégít ki a bamba TV-nézés, a sűrű bozótként fölének növe és fojtogató technikai civilizáció, a pénz, a tőke, a gép, a hatalom; a pártok zsarnoksága és a fiatal forradalmárok kiirthatatlan idealizmusával csatlakoznak, mint Imrus, Krisztushoz, mert csalhatatlan ösztönnel megsejtik, hogy nincs más megváltás a superstaron: Krisztuson kívül, hogy sem a szabadosság zabolátlansága, sem a fogyasztótársadalom önelégülten büfögő jóllakottsága, vagy a diktatúrák kényszere, sem a legalantasabb ösztönök korlátlan és felelőtlen kieléje nem adhatja meg azt a békét, ami után az ember a modern, elgépesedő, sivár falanszterre váló világban egyre szomjasabban vágyódik.

IKVAY LÁSZLÓ

Az élet könyvéből

A KERESZTSÉG SZENTSÉGÉBEN RÉSZESULTEK

Németországban:

Till Keresztély, T. András és Lipták Teréz fia, Münchenben

Inoka Patricia Zita Éva, I. Miklós és Ert Livia leánya, Münchenben

Mókus Árpád, M. Miklós és Magyar Erzsébet fia, Bielefeldben

Borbély Erika Ilona, B. Gergely és Szabó Erzsébet leánya, Ravensburgban

Kis-Kádi Monika, Kis-Kádi Gergely és Mező Mária leánya, 1973 nov. 21-én, Pforzheimben

HÁZASSÁGOT KOTOTTEK

Németországban:

Gieger Gábor és Torockay Ágnes, 1973 nov. 18-án, Zindornfban

Széchenyi István és Kiss Erzsébet, 1973 dec. 4-én, Mönchenben

Bernhardt Béla és Ádám Anikó, 1973 dec. 15-én, Mannheimben

Svájcbban:

Petrovics István és Lebovic Emilia, 1973 nov. 23-án, Lausanne-ban

AZ ÖRÖK HAZÁBA TÁVOZTAK

Angliában:

Gróf Károlyi Viktor, a m. kir. parlament, valamint a főrendiház v. tagja, 72 éves, 1973 dec. 16-án, Devonshire-ban

Németországban:

özv. Speizer Rozália, 83 éves, Münchenben
Mária Patkó, 80 éves, Stuttgartban
Mezey Jenő, 87 éves, Münchenben

Svájcbban:

Szivó Pálné, szül. Fischer Gizella, 1973 nov. 25-én, La Tour-de-Peilzben

† TERNAY GYORGY

esperesplébános 84 éves korában 1973 november 13-án Münchenben meghalt; u.i. a Waldfriedhof Neuer Teil-ben nov. 16-án temették el.

1889 október 12-én a bácskai Vaskuton született. 1914 jún. 28-án Kalocsán szentelték pappá. Utána káplán, táborigazgató, majd plébános Csátalján és Csávolyon. A kitelepítéskor híveivel együtt Nyugatnémetországban telepedett le, itt a meissen, majd a rottenburgi egyházmegyében szolgált. Nyugdíjas éveiben az Iskolanővérek házilelkésze volt Niederauban, majd Münchenben.

HÁSZ ISTVÁN-EMLEKTÁBLALELEPLEZÉS SVÁJCBAN

A svájci magyar menekültek — Farkas László, a svájci magyar volt politikai foglyok szövetsége elnökének kezdeményezésére — 1973 november 25-én a szentmise után a svájci világi és egyházi hatóságok, valamint a Hász-család tagjai jelenlétében Unterägeri község védett műemléknek nyilvánított plébániatemplomának külső falára, az 1973 januárjában elhunyt püspök sírja közelében emléktáblát helyeztek el, amelyen hálájukat fejezik ki a svájci népnek, ZUG kantonnak és Unterägeri községnek azért, hogy Hász István menekült utolsó magyar táborigazgatóként nagy szeretettel nemcsak új hazát adtak, hanem a község még díszpolgárává is választotta és emlékét meg akarja őrizni.

A emléktáblát Iten Bonaventura, a zugi kormánytanács elnöke vette át és meleg szavakkal méltatta elhunyt Püspök-Atyánk vonzó egyéniségét, nemes emberi és lelki nagyságát.

HIRDETÉSEK

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás füstölt szárazkolbász	DM 14.—
1 kg paprikás frisskolbász	" 12.—
1 kg véreshurka	" 7.20
1 kg májashurka	" 7.20
1 kg vastag szalonna	" 8.—
1 kg paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg disznósajt	" 9.60
1 kg füstölt sonka	" 18.—

Minden csütörtökön friss tepertő.

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk, 5 kg-on felüli rendelésnél portómentesen.

Taubel Mihály hentesmester

6710 Frankenthal /Pf.

Peter-Rosegger-Str. 3.

Tel. (06233) 92 58

DIÓSZEGHY TIBOR HITES TOLMÁCS ÉS FORDÍTÓ

(magyar-német és német-magyar), Németországban: tanácsadás állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, peres ügyekben segít. (Tel. 02101/ 541317)

D - 404 Neuss, Daimlerstr. 249.

HENTESÁRU MAGYAR MÓDRA KÉSZULT

Rendeljen és fogyasszon!

1 kg Paprikás füstölt kolbász	DM 12.—
1 kg Szárazkolbász, gyulai módra	" 15.—
1 kg Májashurka	" 8.50
1 kg Disznósajt	" 8.—
1 kg Magyar szalámi	" 20.—
1 kg Fehér füstölt szalonna, 4-6 cm vastag	" 8.—
1 kg Paprikás tokaszalonna	" 8.—
1 kg Schwarzwälder sonka	" 18.—
1 kg Schwarzwälder szalonna	" 15.—

5 kg-on felüli rendelésnél portómentes.

Viktor Pál

D - 7063 Welzheim

Johann Sebastian Bach Strasse 19.

Telefon: (07182) 67 - 36.

ÉPÜLETSZAKIPARI KISIPAROST TÁRS-

nak keresek (német állampolgárság és mesterlevél hiánya nem akadály!), aki magát részben vagy egészben önállósítani szeretné. Választ «7 Stuttgart» jellegére kérem az Életünk Gazdasági Bizottságához, 7 Stuttgart 1, Werastr. 63.

TORZSKÖNYVEZETT PULIKUTYÁK

kaphatók:

BRD - 7778 Markdorf, Heschlacherhof, bei Tarjányl.

CÍMVÁLTOZÁS!!

P. Solymár János, S - 161 35 BROMMA, Lövasvägen 12.

VÁSÁROLJON MAGYAR KÖNYVET ÉS HANGLEMEZT!

Márai S.: Föld, föld	DM 24.—
Szerb Antal: A világirodalom története	" 24.—
Badiny J.: Káldeától Ister-Gamig	" 24.—
Vajda J.: Látástól vakulásig	" 18.—
Petőfi: Összes költeményei — igen olcsó áron	" 12.—
Nyíró: Az én népem	" 20.—
Csonka: Habsburg Ottó	" 29.—
Gál György: Honthy Hanna	" 17.—
P. Howard-Rejtő: Három testőr Afrikában	" 6.—
Howard-Rejtő: Az elátkozott part	" 6.—
Német nyelvkönyv kezdő-haladó	" 13.—
Mécs László: Aranygyapjú	" 25.—
Harsányi: Magyar rapszódia	" 32.—
Wass Albert: Elvész a nyom	" 20.—
Padányi: Egyetlen menekvés	" 15.—
Gárdonyi: Egri csillagok	" 10.—
Fekete István: Bogáncs	" 8.—
Fekete István: Tüskevár	" 7.—
Kodolányi: Juliánus barát	" 13.—
Gloria Victis II. (újdonság)	" 21.—
Herczeg F.: Gyurkovics család	" 18.—
Herczeg F.: Pogányok	" 14.—
Bronte: Uvöltő szelek	" 10.—
Vátszjaána: Káma-Szutra illusztrálva	" 24.—

Ismét kapható: Magyarország történelmi térképe, a vármegyék címereivel, pergamen papíron " 10.—

SG 1021: Solti Károly énekel: Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország — Sárbogárd — Rákóczi megtérése — Álmodó Tiszapart — Csak még egyszer tudnék hazamenni — Ott, ahol a Maros vize — stb. DM 20.—

SG 1022: Solti Károly énekel: 27 közismert, háború előtti dalt, mint Holdas éj a Dunán — Szeressük egymást — Fizetek, főúr — Tanulj meg fiacskám — stb. DM 20.—

LPX 10103: Kovács Apollónia cigánydalokat énekel DM 18.—

LPX 16569: János Vitéz egyveleg 18.—

LPX 17425: Gyere, ülj kedves mellém 23 dal Horváth Jenő slágereiből 18.—

Kérje díjtalan katalógusainkat!

Musica Hungarica, 8 München 40,

Agnesstr. 45. Tel. 180 - 911

A STIGMATIZÁLT OLASZ KAPUCINUS

Pater Pio († 1968) rövid életrajza magyar nyelven. Ára: 10.— Schilling. Megrendelhető:

P. Radnai Tibor A - 1010 Wien, Tegetthoffstr. 2.

MEGHÍVÓ A ZÜRICHI MAGYAR

BÁLRA,

mely ismét a Hotel Internationalban lesz megtartva: 1974 február 9-én, szombaton 20 órától reggeli 4 óráig.

M Ū S O R :

A Zürichi Magyar Ifjúsági Klub Táncsoportjának bemutatkozása, és Jánoska Feri a bécsi rádióstúdió szólistája és zenekara cigányzenével, magyar ének és szórakoztató zenével.

T á n c z e n é k :

a bálteremben: B e r t h J u d Svájc minden jelentősebb báltermében jólismert 8-tagú zenekara; és a

kisebb teremben: J á n o s k a F e r i magyar zenekarával.

T o m b o l a — Magyar ételek és italok!

B e l é p ő d í j : személyenként 20.— Fr. a Zürichi Magyar Egyesület tagjainak: 15.— Fr.

Asztalfoglalás és meghívóigénylés esténként 18 óra után a (01) 48 52 97 telefonszámon.

NEGYVENÉVES APOLÓNÓ KERESI

ötven éven felüli korrekt férfi ismerettségét. Választ «München» jellegére kér az Életünk Gazdasági Hivatalához, D - 7000 Stuttgart 1, Werastr. 63.

Hogyan lehet előfizetni az Életünkre?

Az Életünk terjesztői a helyi magyar lelkészek; ők küldik meg kívánatra a lapot területükön a híveknek.

Az előfizetési díjat, mely 1973 január 1-től

10.— svájci frank,

vagy annak megfelelő valuta az illetékes magyar lelkészeknek fizessük be.

Csak onnan forduljunk közvetlenül a kiadóhivatalhoz, ahol a lelkész hiányzik, vagy valamilyen oknál fogva nem terjesztője a lapnak.

Európán kívüli rendeléseket a központi hivatal intéz;

Címe:

Életünk (Unser Leben)
Frongartenstr. 15.
9000 · St.Gallen (Schweiz)

Az előfizetés tengerentúlra is

10.— svájci frank; ha azonban légipostával kéri valaki a lapot, 20.— svájci frank, vagy annak megfelelő más valuta.

Rövid hírek

Magyarországon is csökken a papság száma, a háború után számlált 6900-ról napjainkig 4000-re csökkent. A 30 szeminárium közül, amelyek 1945-ben még működtek, 22-öt bezártak. 1973-ban mindössze 20 fiatal szenteltek pappá. Magyarországon a lakosságnak közel 67 százaléka katolikus.

Wiszyński kardinális 25 éve Lengyelország primása. Az évforduló alkalmából hálaadó istentiszteletet tartott a varsói Keresztelő Szent János katedrálisban. A lengyel primás előbb a lublini egyházmegye püspöke volt, 1948-ban nevezték ki varsói metropolitává. 1949 óta a lengyel püspöki konferencia elnöke. 1953-ban kapta meg a kardinális rangot.

Indiában a katolikus egyháznak 70 egyházmegyében 7 millió tagja van. Az összlakosságnak 1.5 százaléka. Az egyháznak az elemi iskoláktól egészen az egyetemig számos kiképző központja van, elsőrendű kórházakat és egy orvosi főiskolát is tart fenn. Ezenkívül 14 teológus konviktust, illetve szemináriumot és karitatív téren is egyre nagyobb szerepet tölt be a nemzeti fellendülés szolgálatában.

Wellingtonban 74 éves korában nemrég elhunyt Újzéland kardinális, Peter Thomas McKeefry. Halálával a kardinális kolégiumnak 137 tagja van, közülük 112-nek van pápaválasztási joga.

Lopez mexikói kardinális, Guadalajara érseke óvott attól a «naiv elképzeléstől és kísérletől», hogy a kereszténység és a szocializmus összegyeztethető lenne. Csak azért, mert — mint sokan gondolják — a szocializmus állítólag emberi lenne és ezáltal a keresztény értékeket is védelmezné.

Az egyházi TV-adások egyre nagyobb érdeklődésre tartanak számot — jelentette be a Sender Freies Berlin intendánsa egy nyilvános társulati ülésen. Az egyházi adást egyelőre szombatonként sugározzák és a felmérések azt bizonyítják, hogy az adás bekapcsolásával a nézők száma hirtelen úgy emelkedik, amiről a felelősök álmodni mertek csak még évekkkel ezelőtt.

Ernst Degasperi osztrák grafikus alkotásaiból ismét kiállítás nyílt Angliában. Néhány évvel ezelőtt a liverpooli anglikán és katolikus székesegyházban rendezett nagyszerű kiállítást. Most a westminsteri érsek meghívására London egyik templomában mutatja be legújabb műveit.

Sao Paulo braziliai város érseke, Arns kardinális eladta rezidenciáját és a hozzátartozó parkot, hogy a város barakk-lakóinak segítséget nyújthasson szükség-lakások építéséhez.

Egy lengyel katolikus lap felmérése szerint — interjú formájában 100 lengyel fiatal kérdeztek meg — az ifjúság legnagyobb része meggyőződésből hívő. Bár legnagyobb részüknél eléggé gyér a megokolás, a megkérdezetteknek mindössze

10 százaléka valotta magát nem-hívőnek, és jelentette ki, hogy csak azért hordja a keresztet, mert az manapság divat.

A madridi egyházmegyének anyagi gondjai vannak. Mivel a spanyol főváros lakossága évenként 150 ezerrel gyarapszik, szükség lenne legalább 100 templom építésére, amely közel fél milliárd pesetába kerülne. Az egyházmegyének azonban jelenleg már 55 millió peseta esedékes tartozása van.

Danielou francia kardinális felvették az Academie Francaise tagjai sorába. A 88 éves kardinális a tradícióknak megfelelően laudációt tartott elődjéről, Tisserant kardinálisról, akinek elhalálozása után lett az akadémia tagja. Az 1635-ben alapított akadémiának 40 ún. «halhatatlan» tagja van, ahogy őket Franciaországban nevezik.

Az egységes német nyelvű ima- és énekeskönyv — amely valószínűleg 1975 tavaszán jelenik meg — osztrák függelékében helyet kap 32 más ének mellett a «Land der Berge, Land am Strome» kezdetű osztrák himnusz is. Ha egyes egyházmegyék a könyv függelékébe más éneket is fel akarnak venni, azt 1974 szeptemberéig kell a központtal közölniök.

Kampala/Uganda érseke az ország fejlődése érdekében együttműködésre hívta fel az ország iszlámhoz és a keresztény egyházakhoz tartozó híveit. Egy korániskolában tett látogatása alkalmával hangsúlyozta: napjainkban elengedhetetlenül szükséges, hogy a hívő emberek megértsek egymást és együttműködjenek minden téren. A korániskola kb. 100 km-re fekszik az ugandai fővárostól.

A Pacem in terris c. enciklika megjelenésének 10. évfordulójára Edward Bury lengyel zeneszerző és karmester XXIII. János pápának ajánlott szimfóniát írt kórusra és zenekarra.

Ghana nyugatafrikai köztársaság 8 millió lakosából egymillió a katolikus. A 9 egyházmegyéből 8 vezetését afrikai püspök végzi. Az országban egyre nő a papi hivatások száma. Két szemináriumban jelenleg 132 teológus tanul, az egyházi iskolákban pedig több, mint 250.000 gyermek, bár az állam is nagy súlyt helyez az ifjúság kiképzésére.

A nyugatnémet karitás és a diakonikus művek 1,8 millió gyorssegélyt juttattak el az Etiópiában éhező lakosság megsegítésére. Főleg élelmiszert és gyógyszert küldtek az elosztó állomásokra, továbbá járműveket az élelmiszergyűjtés támogatására. Az ún. Sahel-vidék éhezőinek az egész világról nagy segélyszállítások küldése kezdődött meg.

Lapzárta a hónap 15-én, hirdetéseket pedig csak a hónap 12-ig fogadunk el!

Az Életünk

elfogad hirdetéseket,
azok közlését kérjük

a Gazdasági Bizottságon keresztül

P. Szőke János címén beküldeni:

D. Stuttgart 1, Werastr. 63.

Telefon: 43 37 86

A nyomda a Gazdasági Bizottság megkerülésével nem fogad el hirdetést.

VECSEY JÓZSEF könyve:

Emlékezés

Mindszenty bíboros édesanyjára

közel 300 oldalon mutatja meg, hogyan forrott össze csodálatos egységbe a magyar primás életével egy finom és eszes falusi asszonynak, édesanyjának élete.

A kötet 32 képet is tartalmaz műnyomó papíron a bíboros és édesanyja életéből.

A könyv ára 19.— svájci frank, — 6.— US dollár, — vagy egyenértékű más valuta.

Megrendelhető:

a Magyar Nyomdában

(Ungarische Buchdruckerei)

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15. Schweiz.

Életünk

Az európai magyar katolikusok lapja

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Vecsey József

Szerkesztőség és nyomda:

Ungarische Buchdruckerei,
9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.
(Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Előfizetés 1 évre: 10.— svájci frank,

Egyes szám ára: 0.80 svájci frank,
vagy annak megfelelő más valuta.

É l e t ü n k — Unser Leben

Monatschrift für die ungarischen
Katholiken in Europa

Redakteur und Herausgeber:

Dr. Josef Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische
Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,
Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto. Krt. 603 Ungarische Buchdruckerei
Sparkassa der Administration St.Gallen.

Bezugspreis jährlich: 10.— Sfr.